Anul IV ARAD SÂMBĂTĂ 4|17 MARTIE 1900 Nr. 43

REDACȚIA
Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Nr-rii de Duminecă pe an — 4 coroane. —
Pentru România și străinătate pe an: 40 franci.
Manuscripte nu se napoiază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicațiune.
Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.
Scrisori nefrancate nu se primesc.

Anul IV. Număr de Duminecă Nr. 10

15 Martie - 15 Maiu

Eri Ungurii din țeara întreagă au serbat cu strălucire mare ziua în care—înainte cu cinci-zeci și doi de ani—au scuturat jugul. Că jug erau legile înainte de această zi și numai dela 15 Martie 1848 încoace în Țeara Ungurească s'a dat voie ca cetățenii să tipărească ceea ce vor *ei*, ear nu ceea ce le îngădue stăpânirea.

Au prăznuit cu mare alaiu îndeosebi Ungurii din *Arad*, orașul lor „sfânt“, căci la 1849 aici au fost împușcați și spânzurați cei 13 generali revoluționari căzuți prisonieri în mâna oștirilor împărătești.

Aici, în mijlocul unui comitat *curat românesc* au prăznuit, în pace deplină; nici un Român n'are adică obiceiul păcătos să strice sărbătoarea altora, să facă astfel neplăceri celor ce nu sunt d'o părere cu el, ci îi privesc cu pismă și răutate. Ferească-se fie cine după ale lui docinte, zice Românul, care întotdeauna a cinstit părerile altora, dar a cerut ca nici alții să nu-și bată joc de ale lui lucruri sfinte.

In afaceri de soiul acesta Românii sunt de-o rară *bună-credință*. La 1848, în ziua de 15 Martie o mulțime de Români cărturari s'au bucurat și ei împreună cu Ungurii, ba chiar după ce s'a hotărît ca Ardealul să fie alipit Țerii Unguresci, sute de Români au luptat *alăturea* cu Ungurii, despre cari ar fi jurat că ridică arma numai *spre a cuceri cât mai multe libertăți*. Prin părțile ungurene mai ales, în Maramureș, Sătmar, Selagiu, Bihor și Arad, trăiesc și azi Români cari au luptat în armata lui—Kossuth.

Chiar eri am primit o telegramă de următorul cuprins:

„*Chiavari (în Italia), 14 Martie. Azi, aniversarea libertății* popoarelor *din Ungaria; doresc Românilor și Ungurilor o amiciție de durată eternă*“.

General *Paul Pap*.

Venerabilul general este din Bihor. La 1848—49 a luat parte la toate luptele ce generalul Bem a dat împotriva oștirilor împărătești și rusești, pe cari le socotea că nisuesc să înfrângă nu pe *revoluționari*, dar' să sugrume *libertatea* popoarelor. La Sibiiu se purtase atât de brav, că Bem l'a făcut îndată oficer. A luat de asemeni parte la luptele ce s'au dat între anii 1850—66 împotriva Rusiei și Austriei, ear' dovada vitejiei sale este mai presus de toate faptul, că a ajuns general în armata Italiei, pentru a cărei libertate 'și-a vărsat sângele, încât după cum scria astă-vară o mare revistă italiană, generalul este podoaba nu numai a oștirii italiene, ci și a neamului românesc.

Lui, într'adevăr 'i-se potrivesc cuvintele poetului: „*Român* zice, viteaz zice!“...

Gândurile și simțurile acestei nobile generațiuni nu sunt însă înțelese de Unguri nici până în ziua de azi.

Eată, într'adevăr, ce telegramă am mai primit ieri:

„*Chișineu, 14 Martie. Tâmbălăul kossuthist de astă-seară 'mi-a spart ferestile*“. *M. VELICIU.*

Și aceasta așa merge, an de an, de când ne-am pomenit cu libertățile (?) unguresci din 1867... Inainte, între 1850—61, chiar dacă n'au fost legi zise *liberale*, nimeni nu ne-a silit să iluminăm casele noastre, nici nu ne-a spart ferestile în numele „patriotismului și libertății“, ear' pe *3/15 Maiu* al nostru de asemeni îl puteam serba fără a ne primejdui casa și viața...

Ca dorințele bătrânului general Pop să se poată întrupa deci, este nevoie mai pre sus de toate ca Ungurii să nu se mai dea la sălbătăcii ca cele de la Chișineu de pildă. Să ne lase sa prăsnuim și noi pe eroii nostri și zilele strălucite ale istoriei neamului românesc.

E doar' o lege despre *de-o-potriva îndreptățire națională*. Suntem cetățenii liberi ai unui stat constituțional. Ce fel de libertate și de-o-potrivă îndreptățire este însă aceea, în care ni se îngăduie numai ce se îndură ministri și cel din urmă solgabirău ori gendarm maghiar?

15 Martie n'are deci nici un rost de a fi serbat de Unguri, câtă vreme ei rabdă, ba chiar pretind, ca celorlalte popoare din patrie să li se scurteze drepturile înscrise în lege!

De *libertate în Ungaria* numai atunci se va *putea vorbi*, când Românii vor fi lăsați să serbeze și ei în pace ziua de *15 Maiu*.

Fiecare cu ale sale!

Altfel Ungurii pângăresc ei înșiși memoria celor cari la 1848 socotiseră ziua de 15 Martie ca zi sfântă a proclamării *libertății*.

Congresul bisericei sărbești.

In numărul dela 15 l. c. al ziarului „*Budapesti Hirlap*“ cetim următoarele:

„*Presa sărbească necontenit și nerăbdătoare cere convocarea congresului bisericei sărbești amânat deja. Acum de curând, ziarul sărbesc* „Srbobran“ *face grave imputări lui* Széll *Kálmán, că în contrast cu lozinca „drept, lege și dreptate“ în loc de-a convoca congresul, deși prescris prin lege timpul dintre Paști și Rosalii se apropie necontenit,—el tot numai cu propunerea comisiei de nouă se ocupă și acum, care 'i-s'a predat înainte de asta cu un an. „Széll Kálman—continuă foaia sărbească—deși ar fi avut destulă vreme să vadă, că ținuta congresului amânat a fost legală, neavând alt păcat decât acela, să nu s'a alăturat la statorirea volnică a programului propus de guvernul unguresc și 'și-a apărat dreptul său față cu nisuințele silnice ale lui Bánffy, totuși pare, că ministrul-president nu convoacă congresul, fiind-că sau vrea să facă pe placul patriarchului, sau vrea să se amestece în autonomia bisericei sârbești, și să știrbească astfel puterea de resistență a poporului sârbesc.*

„*Dacă congresul nu se convoacă la timpul statorit prin lege, atunci deputații congresului trebue să facă tot posibilul, pentru-ca acesta să fie convocat.*“

Alegerile pentru Sinod.

In vederea alegerilor pentru Sinodul eparchiei Aradului s'au hotărît a se susține următoarele candidaturi:

M.-Radna	d-nii	*I. Beleș și S. Raicu.*
Șiria	„	*R. Șirianu și Aug. Boțoc.*
Boroș-Ineu	„	*G. Feier și Vasile Goldiș.*
Buteni	„	*N. Mladin și Dr. G. Popa.*
Halmagiu	„	*P. Truța și Dr. C. Groza.*
Chișineu	„	*M. Veliciu și Dr. C. Ardelean.*
Giula	„	*Dr. Oncu și Dr. Popovici*
Lipova	„	*Dr. I. Suciu și Aurel Micu*
B.-Comloș	„	*Dr Oprean și Dr. Petrovici.*
Birchiș	„	*Dr. Al. Marta.*
Tinca	„	*Dr. Aurel Lazar și P. Fașie.*
Beliu	„	*Dr. I. Pap și P. Gavriletto.*
Beiuș	„	*D. Negrean și P. Pap.*

Instalarea de la Belinț.

Sosirea comisarului și primirea lui în Chiseteu. Deputația din Belinț. Banderiu și plecarea din Chiseteu. Primirea solemnă în Belinț. Actul instalării în sfta biserică. Banchetul.

(Urmare și fine.)

La oarele 1 și 1/2 sala de învățământ a învățătorului Pava este gata să primească pe oaspeți la mesele aranjeate. — Aproape 100 de persoane încungiură mesele, așteptând să se servească bunătățile banchetului. Fără îndoială, toți mesenii au dobândit convingerea, că amabilele muncitoare, cari au contribuit ca bunătățile acestui banchet să mulțumească inimile tuturor, s'au achitat conștiețios de datoria onorifică ce au luat asupră-le, și merită toată lauda.

Conform obiceiului, la asemenea ocasă, toastele se încep când se servește friptura, și, de comun, toastele oficiale mai întâiu, apoi celelalte.

Primul toast, a fost al Prea Cuvioșiei Sale părintelui protosincel *Vasilie Mangra*, ținut în sănătatea Prea Sânției Sale D-lui episcop diecesan Iosif Goldiș. — Arată, în toastul seu, că după zisa lui Cichindeal — să zicem și să simțim ca să nu fie desbinări între noi pe tema provincialismului. Om să fie, vrednic și bun, în colo să nu gândim noi la aceia că cine-va e ardelean, bănățean ori ungurean. Suntem fiii aceluiași popor, suntem cu toții români, legătura sângelui, legătura de român adevărat să o aibă înaintea ochilor toți, și mai ales aceia, cari chemați sunt să fie conducătorii naturali ai poporului. Inchină în sănătatea Prea Sântitului, care a avut aceste principii în vedere și care le-a aplicat în casul de față, neaplecând urechia sa influențelor din afară. Mesenii toți au isbucnit în strigăte de „să trăiască“.

Părintele protopop răspunde în termin avântați, și cu cunoscuta-i oratorie scoate în relief datoriile sale și arată, că numai prin munca solidară, prin buna înțelegere se pot face lucruri bine plăcute înaintea lui Dumnezeu și-a oamenilor. Urează vieață lungă atât Prea Sânției sale D-lui episcop, cât și Prea Cuvioșiei Sale părintelui Mangra, și termină făgăduind, că va nisui din toate puterile, ca încrederea cu care a fost onorat să o merite pe deplin. Furtună de aplause acoper cuvintele blândului protopop și mulți lăcrămează.

Vorbește apoi părintele, *Sepețanu*, pe jargon bănățean, și cu multă vervă urează vieță îndelungată Părintelui Mangra și protopopului. Au plăcut îndeosebi cuvintele din urmă, când, părintele adm. prot. Sepețanu, ca să arate cum știu românii din părțile locului să scurte titlurile încheie: „Să trăești d-le proto!“

Ilaritate și aplause prelungite recompensează frumosul toast. — Simpaticul medic din Chiseteu, dl Dr. Scheffer Ernö, însuflețit de cele văzute și auzite până aci, atât în biserică cât și la masă, și pătruns că Românul are o misiune civilisatorică și un viitor mare, se ridică și într'un elan de însuflețire, spune, ungurește, că deși nu poate vorbi limba romanească, ceea-ce regretă din tot sufletul; dar' crezând că entusiasmul sincer are numai o limbă pentru toate neamurile, zice: Vulturul vultur naște. Și când privește la chipul clasic de preot, la expresiunea blândă a feței tatălui noului protopop, apoi la aceia a protopopului, crede că în adevăr aici se poate aplica vorba: Vulturul vultur naște; din stejar stejar răsare. — In calitate de medic, deprins cu suferința omenească, rare-ori îl cuprinde plânsul. In biserică, aici la masă și ori de câte-ori gândul seu face comparația între tată și fiu, trebue să lăcrimeze, și mereu se încredințează că despre poporul nostru în genere se poate zice că: Vulturul vultur naște...

Aplause frenetice salută verbele dlui Dr. Scheffer.

Se ridică părintele Al. Munteanu al lui Vasile dela Covăsinț, și toastează ca fost elev pentru dascălul seu, noul protopresbiter.

Adânc emoționat, și cu ochii plini de lacrimi, părintele Munteanu dă expresie mulțumitei sale, și în numele prietenilor săi, cu cari a fost fericit să asculte în Sfta teologie studiile propuse de profesorul Sârbu,— să felicite și să ia parte la bucuriile lui, când „înțelepciunea înțelepților“ a binevoit să-'l institue de protopresbiter al tractului Belințului.

La strigătele de „să trăiască“ ale mesenilor, părintele Munteanu printr'o drăguță întorsătură de cuvinte zice: „Dacă D-Voastră ziceți „*să trăiesc*“ eu pentru cuvintele de dragoste ce-'i adresez părintelui meu sufletesc, „*să trăiți D-Voastră*“ pentru bucuria ce o simțiți că-'l veți avea părinte sufletesc al D-voastră“.

Iși pune apoi întrebarea: Cum va trăi sufletul fără inimă, și inima fără de suflet? Și aceasta pentru împregiurarea, că la banchet a luat parte nedespărțitul amic al protopopului și tovarăș în principia și lupta

vieţii, directorul teol. şi internatului din Caransebeş, Dr. Iuliu Olariu.

Şi fără a răspunde, pentru că-l doare mult acest răspuns, aproape înecat în lacrimi, le urează amândurora ani mulţi şi fericiţi. Aplause entusiaste au acoperit cuvintele din urmă ale tinerului preot Munteanu. A vorbit apoi părintele din Costeiu Adam Groza, expunând situaţia tractului şi arătând în linii demarcative cum va trebui să purceadă noul protopop pentru a dobândi roadele dorite. Fericit, că a fost unul care a dorit mai mult şi a luptat pentru-ca sărbătoarea de azi să fie aşa şi nu alt-cum, doreşte ani mulţi şi fericiţi protopopului. A mai vorbit dl Virgil Tomici dela Lugoj, ca amic de principiu al protopopului. E fericit că poate să vorbească liber; e fericit că lucrurile s'au făcut aşa; e fericit că—nu-i popă şi dascăl—zice cu umor — ca să i fie frică de ceva. Bine s'a făcut aşa — o repet — şi să dea bunul Dumnezeu ca pe cât va fi posibil să se desrobească diecesa de sistemul păcătos din trecut, căci, continuă dl Tomici, „sunt din diecesa, unde mitărnicia şi tiţăloşia n'au loc", şi aş vrea să se înstăpânească şi la d-voas răsera binelui şi-a dreptăţii".

Toţi sunt veseli şi aprobă pe dl Tomici. Unul se pare însă reservat şi când a ajuns el să vorbească,—acest unul —meseniĭ toţi erau penibil impresionaţi. A vorbit însă la masa protopopului Sârb şi trebuia să fie om. Incidentul a trecut..... Vorbeşte părintele protopop Sârbu şi momentul înduioşător şi dispoziţia bună earăşi domneşte în sală.

Vorbia închinând paharul său pentru bunul şi iubitu i tată care bătrân, cum e, a alergat la fericirea sa şi azi împreună cu el se bucură mai mult decât—poate ori şi cine altul. A mai vorbit părintele Munteanu din Covăsinţ pentru Prea Cuvioşia Sa părintele Mangra, care în tot de-una a dat dovezi prin fapte că este Român mare şi este purtătorul steagului nebiruit al idealismului nostru bisericesc naţional.—Dacă ploaia de petri —zici păr. Munteanu nu te-a înfricat, Părinte, atunci nu se poate nici odată şi cu nici un preţ terorisa un Mangra."

Prea C. Sa a închinat apoi în sănătatea persoanelor de altă confesie, basându-se pe principiul de toleranţă al bisericii noastre drept-credincioase ortodoxe române. Ii răspunde Dr. Scheffer spuind, că de trei ori l-a auzit vorbind şi s'a convins că cine iubeşte omul în om, neamul său şi patria, este o fiinţă nobilă, superioară, în înţelesul adevărat al cuvântului. Urează părintelui Mangra ani mulţi, spre fericirea bisericei şi-a patriei comune.

Toastează apoi dascălul din Lugoj, Joandrea, cu adevărată însufleţire pentru marele Român şi urmaş al marelui Şaguna —Prea Sânţia Sa Nicolae Popea, episcopul Caransebeşului. Toţi ridicându-se în picioare salută şi dau expresia stimei şi dragostei lor faţă de Nestorul clerului nostru şi cântă trăească, trăiască, trăiască întru mulţi ani!

Mai vorbeşte Dr. Scheffer pentru doamna protopopeesă,! — meseniĭ toţi iarăşi prin sculare şi cântări aprobă pe orator; vorbeşte preotul Nicorescu din Jabar pentru fostul său magistru Dr. Olariu, — învăţătorul Neagu din Ususa pentru cei 30 bărbaţi cari au adus fericire diecesei alegând pe Prea Sânţitul nostru de Episcop; ear la urmă ridicând protopopul Sârb masa, părintele Munteanu dă cetire telegramelor şi scrisorilor sosite din afară, cu care s'a terminat apoi şi banchetul. Ţin a remarca telegrame din *Braşov*, din Dobra alui Cristea şi Munteanu, şi din Caransebeş a protopresbiterului Andrei Ghidiu, cari toate, pentru căldura cuprinsului lor, au ridicat mult nivoul sărbarii de instalare.

Corul din Belinţ a fost cât se poate de instruit. La banchet a cântat învăţătorul Traian Cărăbaş din Belinţ, doina Moţului. Vocea-i profundă şi dulce de bas, a impresionat plăcut pe toţi ceĭ de faţă.

Din cele expuse, după-cum mi le am putut nota, se poate vedé clar, că actul instalăriĭ noului protopresbiter a fost măreţ şi pe deplin reuşit, şi s'a petrecut în cea maĭ bună ordine şi armonie. Laudă clerului, laudă poporului credincios, care a dat probe de-o însufleţire, cum rar s'a văzut. Binecuvântat fie dar ceasul acesta şi Dumnezeu aducă fericire tractului prin noul protopop.

Raportor.

DIN ROMANIA

Săptămâna aceasta a fost foarte agitată. A început printr'o întrunire a liberalilor, ţinută la Dacia, cu care prilegiu partidul naţional-liberal a făcut manifestări entusiaste şefului seu dlui *D. Sturdza*. La întrunire a vorbit şi dl *P. S. Aurelian*.

Luni a început, la Inalta curte de Compturi desbaterea procesului dintre statul român şi antreprenorul portului Constanţa, francezul Hallier Procesul se desbate înaintea unor arbitri, între cari *un* Român, dl M. Şuţu şi *doi* Francezi. Cu prilegiul acesta s'au întâmplat în stradă demonstraţiuni mari, aşa că liniştea abia s'a putut restabili după ce a intervenit poliţia şi miliţia. Au fost bătăi şi s'au arestat mai multe persoane.

Marţi s'au şi făcut, de catră opoziţie, interpelări în Cameră.

In acelaşi timp conservatorii au făcut manifestări în favorul primului ministru *Cantacuzino*, care a sosit din străinătate. O mulţime de deputaţi şi senatori s'au dus spre întimpinare, cu tren separat, până la Ploieşti.

Opoziţia a început lupta mai ales pe tema procesului Hallier, zicând că este o ruşine ca într'o chestie ce ar trebui dusă înaintea tribunalelor ţării, să judece o curte de arbitri, compusă din străini.

Din Dietă.

— Şedinţa dela 14 l. c.

S'a continuat desbaterea asupra budgetului ministeriului de *agricultură*. Cel dintâiu orator al şedinţei a fost deputatul guvernamental *Bauer* Antal, care a veştejit în aspri termini viaţa *risipitoare* a claseĭ mijlociĭ ungureştĭ.

După dînsul a vorbit *Szinay* Gyula, despre dări peste tot. A pretins, ca guvernul să supună dării şi bursa sau speculaţia şi să mai reducă numărul de „autorităţi" atât în capitală, cât şi în provincă. A accentuat, că ori-ce ar zice mercantiliştii, dar' Ungaria a fost *şi rămâne o ţeară agricolă*, ear' vorbind despre vii, a făcut pomelnicul tuturor falsificătorilor de vinuri în Ungaria.

A urmat apoi exposeul ministrului de agricultură *Darányi* Ignác z. care într'o lungă vorbire 'şi a înşirat isprăvile de până acum şi 'şi a spus planurile ce le are pentru viitor.

După ministrul a vorbit *Székely* György despre miseria poporaţiunei, îndeosebi despre *Săcui*, cari nu au — zice — nici un institut de bani, care să dea împrumut pe hipotecă, pe când băncile româneşti — spune oratorul — prin împrumutul lor cuprind şi valahisează poporaţiunea maghiară de pe la sate.

La sfârşitul şedinţei deputatul *Rakovszky* a interoelat pe ministrul-president *Széll* în causa vicişpanului suspendat din comitatul Liptó Primul ministrul, ca ministru de interne a răspuns imediat, dând lămuririle cerute.

DIN BIHOR.

Primim următoarele:

Estras.

din protocolul luat în şedinţa Senatului fundaţiunei Zsigaiane din Oradea mare, ţinute în Oradea-mare la 24 Februar./8 Martie 1900.

Preşedinte: Toma Pacală, protopopul Orăzii-mari, notariu, Georgiu Papp, preot, actuariu consistorial

Nr. 4.

Preşedintele senatului aduce la cunoştinţă că în fóia „Tribuna Poporului" Nr. 33 din 19 Faur/3 Martie, a. c. s'au publicat un articol de un anonim, în care *versa umbră asupra Senatului fundaţiunale, precum şi asupra manipulantelui acelei fundaţiuni, concrezut de acest senat*, deci propune ca Senatul să se pronuncie în aceasta afacere.

Acest senat cu indignaţiune ia act despre cele publicate în foaia „Tribuna Poporului" Nr. 33 din a. c. cu privire la administrarea şi manipularea acestei fundaţiuni, declarînd că acele afirmaţiuni tendenţioase, ce se cuprind în acea corespondenţă, al senatului şi respective a manipulantului Nicolau Zigre, nu corespund adevărului.

Tot-odată acest senat în interesul adevărului constată că: administrarea şi manipularea averei fundaţiunei o conduce senatul, *în înţelesul Statutelor* aceleia, că manipulantele *n'au făcut şi nu face nici un fel de percepţiuni s'au erogaţiuni fără scirea şi aprobarea acestui Senat*, ear socoţile despre administrare şi manipulare, *pe anii trecuţi au fost presentate la forul competent*, eară *conclusul sinodal la* care se provoacă corespondentul anonim *este adus pe basă greşită*.

In fine, în interesul adevărului constată Senatul, că manipulantele Nicolau Zigre, aproape de 20 de ani, în manipularea şi administrarea averei fundaţionale, *au dovedit totdeauna conştiinţă curată*, ear manipularea şi administrarea o au îndeplinit fără nici o remuneraţiune, ci numai din interesul şi zelul ce are pentru înaintarea tinerimei române.

Acest conclus se decide a se publica în fóia „Tribuna Poporului" şi eventual şi în alte foi române.

D. c. m. sus. Pentru estras:

Toma Pacală, protopopul Orăzii-mari, — *Georgiu Papp*, preot, actuarul Senatului

Am comunicat cele de mai sus şi corespondentului nostru din Oradia, care eată ce ne scrie:

On. redactie de la „Tribuna Poporului" binevoind a-'mi comunica prealabil acest „extras protocolar" ţin de datorie morală pentru mine a nu lăsă ca opinia publică să fie dusă nici pe un moment în rătăcire prin onoratul senat fondaţional care sub cuvânt de a spune adevărul, perpetueşte neadevărul în mod oficial.

In Nr. 33 al „Tribunei Poporului" am selevat că deşi după literile fundaţionale, administraţia fundaţiunei „Zsiga"-iane este datoare a da „socoată în regulă la sfârşitul fiecărui an scolastic consistoriului din Arad spre revisuire şi aprobare, dl Zigre n'a dat şi nici astăzi nu dă socoată regulată".

Ca dovadă am citat conclusul sinodului eparchial arădan de sub Nr. 51 din anul 1899, relativ la socoţile fundaţiunei Zsiga din Oradea-mare, care sună astfel:

„Raţiociniul fondului se aprobă pe „anii 1894/5 şi 1895/6 şi pe lângă cautela „îndatinată dă (sinodul) absolutoriu senatului fundaţional.

„*Considerând însă, că socoată şi* după „mai multe înteţiri *urmate din partea con-„sistoriului arădan — este mai mult un con-„spect sec, decât o socoată exact adjustată*, „*consistoriul este poftit* a îndruma senatul „fundaţional, ca să corespundă îndrumări-„lor primite în 1890 sub Nr. 1623, *de la „consistoriul arădan, ca adecă socoata să o „presente* adjustată cu inventariu, prelimina-„riu şi ziar despre percepţioni, având a ju-„stifica fie-care posiţie cu documente".

Iregularitatea în administraţiunea fundaţiunei o constatase aşadar' sinodul eparchial, ear' senatul fundaţional, pentru a-'i lua apărarea dlui Zigre, găseşte de cuviinţă să afirme, că conclusul sinodal reprodus mai sus „este adus pe basă *greşită*", pentru că zice: manipulantele Nicolae Zigre, aproape de 20 de ani, în manipularea şi administrarea averei fundaţionale, a dovedit totdeauna conştiinţă curată; că administrarea şi manipularea averei fundaţiunei o conduce tul, *în înţelesul statutelor* aceleia, că pulantele n'a făcut şi nu face nici de percepţiuni sau erogaţiuni, fără aprobarea acestui senat, ear' socoţile administrare şi manipulare, *pe anii* au fost presentate la forul com etc..."

Este o consecinţă care naşte cipiul responsabilităţii, ca senatul nal să se solidarizeze cu dl Nicolae luându-'i apărarea. Numai cât, dacă a chivernisit cu „conştiinţa curată" fundaţională, atunci fără conştiinţă vat este senatul fundaţional, care bat actele dlui Zigre. Eată pentru-ce

Statutele fundaţiunei „Zsiga" la 14 dispun următoarele:

„*Senatul fundaţional în tot* capătul anului şcolar va subşterne ţile sale *prin venerabilul consistoriu „din Urbea-mare la Măria Sa Ep „diecesan din Arad, pe care fundaţ „umilinţă îl roagă, ca venerabilul Con „dela Arad să binevoiască socoţile „nistrarea fundaţiunei a le censura „terminarea sa prin gazetele cele ro „a-o publica*".

Cum a respectat senatul fund şi dl Zigre această dispoziţiune se poate vedé din actele consistoriu Oradea şi a celui din Arad, precum protocoalele sinodului eparchial.

Nici odată, la sfârşitul anului senatul şcolar, senatul fundaţional şi gre în decurs de 20 de ani de mana n'a dat absolut socoteală consistoriu Arad, ci numai cu intervaluri şi acu pe mai mulţi ani de odată. Aşa de socoţile pe anii şcolari 1889/90—1891/92—1892/93 şi 1893/94 au fost tate consistoriului, din Arad numai 1896; socoţile de pe anii 1894/95 şi numai în anul 1899 au fost presen nodului eparchial; socoţile de pe 1896/97 şi 1897/98 le-a subşternut anul trecut, abia cu 2 zile înainte de chiderea sinodului, când consistoriul mai puté censura şi aproba spre a le la sinodul eparchial, ear cele de pe şcolar 1898/99 nici până astăzi subşternute.

Nu sunt chiemat, nici posibil nu-'mi este dată să censurez socoţile fu unei „Zsiga"-iane, dar' o anchetă de cialiştii, sunt sigur că ar putea să des multe lucruri neştiute până acum şi de pildă, că într'un an s'au 2000 fl. pentru întreţinerea a 20 de ear' în anul următor pentru 15 ele cheltuit 3000 fl.

Acum să ne spună On. senat ţional, este administrare conştiincioasă care nu se face conform dispoziţiuni tutare, ale regulamentelor sinodale ordinaţiunilor consistoriale? Consis solicitat, sinodul eparchial a solicit dl Zigre tot n'a urmat să dea socoţ regulă.

Fundaţiunea „Zsiga" este un mânt filantropic-cultural, menit, nu a promova cultura naţională, dar şi petua numele pioşilor săi fundato aceea administraţiunea ei trebue să rectă şi neexcepţionabilă.

După cele expuse mă simt di de a sta de vorbă cu „Censorul" din zeta", tot atât de conştiincios în re nile sale, ca şi dl Zigre la manipul administrarea averei fundaţiunei „Z iane.

Cunclat

ULTIME ŞTIRI

Privitor la alegerile sinodale cercul *Timişoarei* primim ştirea parte mare a alegătorilor s'a p muncă pentru a alege deputat *Emanuil Ungureanu* şi notarul din Parţa.

In cercul *Vinga* candidaţi d-nii *V. Babeş* şi *Emerich Ad* învăţător.

In cercul *Vaşcău* d-nii D *Lazar* şi Dr. *G. Cosma*.

Proiectul de reforma calendarului

propus de către

societatea de ştiinţe din Bucureşti.

In şedinţa senatului de Sâmbătă 19 Febr. 3 Mart. curent dl senator Sefendache a adresat o întrebare d'lui ministru al cultelor, asupra reformei calendarului şi a memoriului presentat în această chestiune societăţii de ştiinţe din Bucureşti.

In discuţiunea urmată, dintre câţiva membrii ai senatului, carî s'au pronunţat contra reformei calendarului, au privit chestiunea cu totul din alt punct de vedere de cât cel indicat în memoriul amintit şi au emis obiecţiunî carî n'aveau nimic de a face cu propunerile comisiunei societăţii de ştiinţe, propunerî cuprinse în proiectul de lege alăturat la acest memoriu.

Căcî calendarul este un sistem de măsură a timpului. In vieaţa civilă el este întrebuinţat pentru a exprima datele şi terminele tuturor afacerilor publice şi private, — ear' în biserică calendarul este întrebuinţat pentru fixarea datelor şi terminelor diferitelor sărbătorî şi posturî. Prin aceasta calendarul nu devine o instituţiune religioasă, cum nu este nicî o instituţiune comercială, industrială sau agricolă. Calendarul este şi rămâne un sistem de măsură de care se servesc toţî cei ce au nevoie să exprime date şi termine în afacerile lor.

Dacă biserica, din consideraţiunî tradiţionale sau pentru a păstra uniformitatea cu celelalte bisericî de răsărit, voieşte a întrebuinţa un sistem de măsură maî puţin exact — calendarul Iulian, — această dorinţă trebue respectată. Dar' nu urmează de aicî că şi în toate celelalte ramurî ale activităţii noastre trebue să continuăm a întrebuinţa acelaşî sistem de măsură neperfect, condamnat de ştiinţă şi de trebuinţele vieţei moderne.

Astfel este presentată chestiunea în memoriul şi proiectul de lege al comisiunei societăţii de ştiinţe. Iată cele douë articole care resumă soluţiunea propusă.

„Art. 1. — . . . Calendarul numit „Gregorian, sau stil nou, va fi singurul „calendar întrebuinţat pentru exprimarea „datelor în toate actele vieţii civile şi ale „tuturor autorităţilor publice.

„Art. 2. — Sărbătorile religioase se „vor sărba după călindarul şi vechile re„gule ale bisericii noastre ortodoxe".

Astfel nu se aduce nicî o schimbare în datele sărbătorilor, vom rămânè şi în viitor de acord, în această privinţă, cu toate bisericile ortodoxe; — ear' în vieaţa civilă, în afacerile publice şi private, vom întrebuinţa calendarul universal întrebuinţat de ţările civilisate şi vom înlătura astfel număroasele inconveniente semnalate în memoriul justificativ al proiectului de lege. Situaţiunea noastră ar deveni astfel identică cu aceea a Românilor ortodoxi din Transilvania şi Bucovina, — şi chiar a funcţionarilor nostri de la căile ferate, poştă şi telegraf, credite, etc. — carî în vieaţa lor civilă se servesc de calendarul occidental, ear' sărbătorile le prăsnuesc odată cu toţî creştinii ortodoxî, după calendarul Iulian.

Biserica noastră nu este atinsă întru nimic prin reforma propusă, după cum nu este atinsă biserica română ortodoxă din Transilvania şi Bucovina.

Cât priveşte încercarea de a nise impune pentru tot-deauna în viaţa civilă un calendar neexact şi nepractic — pentru motivul că biserica se serveşte de acel calendar, — ar fi ca şi cum s'ar încerca cine-va să impună lumei moderne sistemul monetar de la începutul creştinătăţei, pentru că în biblie se vorbeşte despre talanţi şi nu despre franci sau leî.

O ultimă chestiune. S'a zis de către unii că Academia română ar fi respins reforma calendarului. Afirmaţiunea este cu totul neexactă. Academia nu a dat nicî un vot, până acum, asupra reformei calendarului; dar numeroşi membri ai Academiei, dintre cei mai autorisaţi, s'au pronunţat în favoarea introducerei calendarului occidental. Astfel, ca să cităm numai pe cei repausaţi: Em. Bacaloglu în discursul său de recepţiune— Ion Ghica, în opera sa „Pământul şi omul", — Const. Cogu, în memoriul publicat în revista „Recreaţii ştiinţifice" de la Iaşi, — au conchis pentru această reformă. Insuşi P. S. fost episcop de Roman Melchisedec, şi dânsul membru al Academiei, începe astfel lucrarea sa „Biserica ortodoxă şi Calendarul" (1880 p. 44,):

„Ce se atinge de dorinţa ce mulţi „dintre Romîni, maî ales oamenî de ştiinţă, „o au de a se conforma cu calendarul sta„telor civilisate, ne rămâne un singur mij„loc deocamdată, anume în actele vieţei „civile şi politice a întrebuinţa amândouë „datele, atât cea după calendarul vechiu, „cât şi cea după calendarul nou".

Astfel cu douëzeci de ani în urmă, apărătorul calendarului iulian, unul dintre cei mai învăţaţi episcopi ai bisericei noastre şi membru al Academiei, admite introducerea calendarului nou, în mod legal, în viaţa civilă şi politică.

Reforma calendarului propusă de societatea de ştiinţe numai în viaţa civilă, este o reformă ştiinţifică şi folositoare. Acei ce vor pune piedici acestei reforme, nu vor servi întru nimic biserica, care este lăsată cu totul în afară de reforma propusă.

Bucureşti, în 22 Februarie (6) Martie 1900 Sp. Haret, E. A. Pangrati, N. Coculescu, D. Emanuel, D. Bungeţianu, G. Ţiţeica, M. Ianculescu, profesori universitari.

Cum sunt Românii din Sêrbia.

Dl Ştefan Maciai, doctor în medicină, care maî mulţî anî a petrecut printre Romînii din Sêrbia, fiind medic primar al unuî district de acolo, scriind despre Romînii din Sêrbia, eată cum se exprimă:

„Romînii sunt în genere de statură mijlocie, maî mult înalţi, de o constituţie corporală fragedă şi tare, cu structura osoasă foarte bine desvoltată şi cu muşchî tarî; eî sunt maî mult castanii decât oacheşî, oamenî blonzî se găsesc rar printre aceştî Romînî.

„Dintre femeî cea maî mare parte sunt cu trăsurile regulate şi s'ar puté compara cu frumuseţile romane din vechime. Cu deosebire este bătător la ochî pentru fie-care observator, că Romîncele au mânile micî, de asemenea şi picioarele lor sunt micî, talpele scobite, ca şi când ar fi purtat mereu papucî cu tocurile înalte, ear pulpele regulat desvoltate.

„Intr'adevăr, este lucru de mirat, de unde provine această calitate aristocratică cu privire la mânî şi maî ales la picioare printre aceste Romînce muntence; ar trebui ca prin umbletul perpetuu şi prin suirea prin munţî, picioarele lor să se desvolte şi maî mult proporţional. Adăogaţi la aceasta şi frumuseţea dinţilor, nasul drept şi regulat, gura şi ochii plinî de foc şi de viaţă, şi eacă adevăratele tipurî ale vechilor Romane".

DIN BIHOR.

Şcolî de stat.

Infiinţarea şcolilor de stat a luat un avânt mare prin toate părţile locuite de confesiunî. Cetim tot mereu, că icî-colo se înfiinţează şcoală de stat, şi aceasta este numaî şi numaî pentru a prinde în vîrşe copiii confesiunilor, spre a le răpi limba lor maternă, a-ï creşte în spirit curat unguresc.

Organele statuluî se nisuesc din toate puterile pentru înfiinţarea şcolilor de stat, dar nu în tot locul în acelaşî chip. Unde organele noastre sunt la înălţimea chemăriî, acolo nu prea pot să isbutească şcolile de stat. Tractul nostru al Tincei, putem zice, că e maî norocos în această privinţă. In tot tractul sunt numaî douë şcolî de stat, carî s'au înfiinţat când era tractul în văduvie, pentru-că protopopul tractuluî de când ocupă acest oficiu a arătat şi arată energie şi activitate în toate cestiunile noastre bisericeştî şi şcolare.

Era să se înfiinţeze şcoală de stat în comuna R. şi de loc ce protopopul a ştiut de planul învăţătoruluî (căcî el făuria la zidirea şcoaleî de stat) a luat toate măsurile, aşa că învăţătorul părăsi comuna şi prin urmare o mântui de şcoală de stat.

Se maî svoneşte ca în comunele S. şi I. să se facă şcolî de stat, ba în una voesc chiar aî noştri a o da la stat (înţeleg poporenii).

Sunt însă de credinţă că protopopul tractuluî va domoli pe poporenî şi va lucra pentru împiedecarea ridicăriî şcolilor de stat.

FOIŢA „TRIBUNEI POPORULUI."

Poesiî poporale.

(*Din Moşniţa*).

Haî Mărie la viţeî,
Să culegem ghioceî.
Ba io ç'am maî fost odată,
Şî-a vrut maica să mă bată
C'o jordiţă de dudău,
Să mă desveţe de rău;
C'o jordiţă de trifoiu
Să mă 'nveţe la răsboiu.

Frunză verde de trifoiu,
Dragu-'mî-e de patru boî;
Dragu-'mî-e d'ăl de vă mână,
Bucuros v'aş fi stăpână.

Frunză verde de dudău,
De ce n'a dat Dumnezeu,
Ce iubesc să fie-al meu.
Dumnezeu bine-o lăsat,
Dar duşmanul o stricat.
Cine strică dragostea,
Rupă i-se inima.

Culese de *Moise Gaiţă*.

*

(*Din cercul Murăşului.*)

Cându-'mi vine mândra 'n gând,
Primăvara la cosit,
Mă usuc ca mândra 'n vânt,
Ca frunza churechiului
In postul Sân-Petrului;
Ca frunza alunului
In postul Crăciunului.

Inimă de putregaiu,
N'am un cuţit să te tai,
Să văd ce durere aî;
— Inimă putrăgăioasă,
Ori fă-'ţi voie, ori te lasă;
Ori fă-'ţi voe de iubit,
Ori te lasă 'n prăpădit.

Frunză verde sălcioară,
Colo 'n vale la cea moară
Este-o mândră bălioară,
Bălioară şi frumoasă,
Cum e mândra mai aleasă,
Chiar bună de morăreasă.

Doamne bate şetrele,
Bine 'mbracă fetele.
Bate Doamne bolturile,
Bine 'mbracă şoldurile.
De n'ar fi bolt şi potică,
De fete n'ar fi nimică.
Rumeneala din potică
Face pe nana voinică,
Rumeneală şi săpon
Fac nanii faţă de domn;
Rumneala s'a scumpit,
Fetele-au îmbătrânit.

Uită-te, mândră, şi vezi,
Pentru cine somnu-'ţi perzi,
Pentr'un drac cu ochii verzi,
Nici îs verzi, nici mohoriţi,
Fără cum îs mai uriţi.

Mult mă mir, bade, de tine,
Ce-'ţi perzi mintea după mine;
Când mi-ar fi de dumneta,
Altmintrelea m'aş purta.

Culese de: *Atanasiu Lazar*, învăţător.

*

Frunză verde nucă sacă,
Plânge mândra până creapă,
Că n'află bărbat să-i placă.

Păsăruică albă 'n pene,
Spune-i mândriî că n'am vreme,
C'am o căţea de muere:
De toată lumea mă teme,
Şi de lună şi de stele,
Şi de vecinele mele.

Hai, Mărie, la Bănat;
Ba eu nu, că am bărbat.
Şi eu, mândro, am muere,
Hai cu mine, nu te teme.

Ştiî, mândro, când ne-am iubit,
N'am gândit la despărţit.
Du-mi-te, mândro, uitată,
Că de mine eşti lăsată.

Am observat, că unde preotul și învățătorul își implinesc cu cea mai mare sfințenie chemarea lor, nu se prea poate face propagandă pentru înființarea școlilor de stat. Știu comune unde deși sunt 2 școli (de stat și confesională) dacă e învățătorul bun, școala cea maghiară abea își duce zilele.

De aceea pe lângă toate vitrigitățile ce ne încungiură, să ne nizuim a fi la înălțimea chemarii noastre, să fim cu ochii în patru, și să ne nizuim din rĕsputerĭ a nu permite cuiului strĕin a intra în casa noastră.

I-c.

UN PAȘĂ...

Hațeg, 3 Martie 1900.

După-cum vi-e cunoscut deja, pe basa unei concesii obținute dela ministerul reg. ung. din Budapesta, am deschis o colectă în favorul bisericei noastre, ce din nou o edificăm.

Ajungênd cu colecta la Timișoara, înainte de a ne începe activitatea, în acel vestit și mare oraș — ne-am presentat la primarul (polgarmesterul) de acolo pentru obținerea concesiunei necesare.

Și știți ce a făcut viteazul de polgarmester!?

Combate concesiunea ministerială, apoi pe vice-comitele comitatului Hunedoarei, și poate (tacite) cu acestea pe întreagă administrațiunea ungurească (inteligitur) sub pretext sau pe basă: cum vine ministrul unguresc să conceadă valahilor colectarea pentru o biserică românească?!

Vezi Doamne! ce pĕcat strigător la cer!

Polgarmesterul nĕcăjit pentru aceasta ne deneagă dreptul de a colecta în Timișoara.

In urma acesteia din nou ne-am adresat cu rugarea: să ne conceadă cel puțin colectarea pe la ai nostri, ca astfel să ne restringem numai la ajutorul Românilor.

Dar la aceasta numai decât află expedientul: că din causa multor greutăți ce apasă pe umerii locuitorilor (ergo, din causa miseriei populațiunei orașului Timișoara), aceasta nu o poate concede.

Sĕrac român! vezi pe cine îl doare de tine!

Bravo, pașă dela Timișoara!

Fericită e populațiunea Timișoarei că are atare apĕrător, care ca un părinte o apără, o ocrotește, când e vorba de Romîni ori de Sĕrbi — de aci încolo apoi e silit să contribue și filerul din urmă -- dacă nu de voe bună, de sl'ă, ca „Nagyságosul Polgàrmester" dela Timișoara să-'și poată căștiga merite pentru realisarea aspirațiunilor de a ajunge și el un fișpănel.

Denunțăm acest fapt, pentru a se cresta pe rĕvașul suferințelor noastre, ce zilnic le îndurăm dela cei chemați a respecta legea și ordinațiunile.

Apelație la forurile competente nu am făcut, ci ne am depărtat — ducênd cu noi indignarea și amărăciunea ce ni-a căusat-o îndrăsnețul Polgarmester dela Timișoara. Dar pe lângă toate acestea, ca satisfactie și ca medicament contra voinței Polgarmesterului am dus cu noi dulci suveniri dela o fruntașă și vrednică familie. (L și A.) de acolo, care pentru buna primire și spriginul sĕu, primească și pe această cale mulțămita noastră isvorită din pepturĭ de Romîni.

Colectanții.

DELA HAȚEG.

8 Martie 1900.

Societatea meseriașilor români din opidul Hațeg a aranjat la 3 Martie a. c. o petrecere în otelul „Melul de aur", din a cărei venit curat jumătate a fost destinat pentru procurarea unui prapor la biserica gr. ort. din loc.

Această societate, ce își trage viața de *peste un secu*, azi are în fruntea sa de președinte: pe Teodor Făgărașan, notariu pe Nicolae Sânzian, casariu pe Constantin Popescu. Apoi membrii în comitet și în societate au avut și are astfel de bărbați, cari totdeauna au năsuit, ca meseriașul român să se înmulțască și să se perfecționeze.

Stiut e, că măestria este isvorul cel nesĕcat de avere al omului. De aci dar vedem că toți măestrii harnici cu conscienția de munca lor, sunt înaintați în celea materială și cu acestea în societatea omenească.

Industria și comerciul mână, rĕdică și înalță țerĭ și popoare.

Nu ne rĕmâne deci, decât să îndemnăm tinĕrimea, ca se îmbrățoșeze cu căldură măestria și comerciul, pentru-că acestea contribue mai mult la ridicarea și emanciparea indivizilor, popoarelor, țerilor și a națiunilor.

Sara de 3 Martie a. c. a fost o sară de bucurie și de veselie. Sala a fost foarte frumos împodobită.

Petrecerea s'a început cu Hațegana— urmând un bogat program cu piese românești.

Petrecerea a fost foarte animată, veselă și românească, și a durat în ordine exemplară până Duminecă dimineața în răsăritul soarelui, când apoi am dus cu noi cele mai dulci suveniri.

Resultatul atât moral cât și material a fost splendid.

Vĕritas.

Din Banat.

Oravița-mont., în 6 Martie 1900.

Măeștrii nostri români din Oravița-mont., convinși pe deplin, că biserica noastră strămoșească este acel așezămênt, în care ne putem adăposti la vreme de nevoe, ba ne putem spori averile noastre comune, ca să avem adunați „bani albi pentru zile negre", au arangiat Duminecă, în 20 Faur. (4 Martie) 1900 în sala cea spațioasă a „Corcanei ung". din Oravița o petrecere cu joc pentru industriașii români, al cărei venit s'a destinat pentru crearea unui fond bisericesc.

Petrecerea a fost cercetată de un public din clasa de mijloc foarte numĕros și a decurs vesel și în liniște exemplară, spre onoarea și fala măiestrilor nostri.

Au onorat cu presența această petrecere d-nii advocați D. P. Cornean și D. M. Cropșan cu onorabilele lor soții, apoi dl advocat Dr. A. Mangiuca și dl N. Anca, jurist.

Venitul curat a fost de 160 cor., care s'a transpus on. comitet parochial din Oravița mont. spre administrare.

Au suprasolvit la această petrecere: D na A. Mangiuca cu 1 cor., d-nii: E. Trailă 1·60 cor., Dr. A. Mangiuca 2.80 cor., Dr. P. Cornean 1·60 cor., M. Gropșan 1·40 cor., F. Grau 1 cor., I. Schopper 1 cor, N. Anca 3·80 cor., V. Nicolici 40 fil., Zaharia Buna 40 fil., G. Talescu 40 fil., A. Stepan 1 cor., D. Pasule 1·20 cor., F. Novák 1 cor., N. Tringl 1 cor., A. Bojinca 1 cor., I. Daneț 60 fil, F. Tismonar 40 fil; C. Daneț 60 fil., A. Lazar 60 fil, I. Verbasky 1 cor., A. Șerban 1 cor., P. Jumanca 40 fil., G. Muntean 1 cor., N. Peitl 80 fil., R. Cucu 80 fil., Purgar 80 fil., D. Demetrovici 80 fil. Purgar 60 fil, D. Lustig 60 fil., P. Cioro 40 fil., N. Grindean 80 fil., P. Mila 3 c M. Tismonar 80 fil., A. Vucatici 2 cor., Szabó 80 fil, N. Pocrian 20 fil. și P. C lar 40 fil., cărora comitetul arangiator exprimă cea mai profundă a sa mulțămi

Intru reușita acestei petreceri cel mare merit îl au d-nii măestri M Purg L. Dragoescu, G. Andreiu, D. Dodenci Giuchici, Fr. Tismonar, G Pasule și G. delean, cari au format comitetul arangea

Prin inițiarea și crearea fondului stionat maestrii nostri s'au făcut demni recunoștința comitetului parohial, care va pregeta întărirea și sporirea fondului

Aflu de bine la acest loc în treacă atinge și acea împrejurare înveselitoare, biserica gr. or. rom. din Oravița-mont. sporirea fondurilor sale e una din cele lăudate în diecesa Caransebeșului.

Comitetul parohial din Oravița-mo administrează până cu ziua de azi 19 duri cu menițiuni culturale umanitare. îngrijit comitetul parohial de a asigur înființarea și susținerea unei școale co sionale, la cas când școala actuală de patronatul societății căilor ferate va în de a mai fi românească Pentru susține unei școli confesionale dispune biserica un fond școlar de aproape 10.000 fl.

Fondurile bisericești, preste tot, s tite în valori efective, ajung la 36.000 fl., ceea-ce pentru Oravița mont., o com cu o mână de Romîni gr. or., numai c poate face.

Atât măestrilor, cât și tuturor Rom lor din Oravița mont., cari nisuesc ca cerile bisericești să aibă un mers tot progresiv, le doresc ca Dzeu să le răs tească binefacerile.

N. Bai

Mulțămită.

Cu inimile pline de bucurie adu la cunoștință și mulțămim Onoratului d comerciant din opidul Lugoj, cu nu Ioan Stanciu, care din îndurarea lui D nezeu s'a învoit și se învoiește a-ne sfânta biserică a noastră din comuna gănești (Comitatul Caraș Severin). Tot numitul domn comerciant a pictat în 1899 Icoana „Nașterei Născĕtoarei de D nezeu" la fruntea sfintei biserici, to același an a încheiat contractul de 4 cu pictorul Ioan Bagiu ca să picteze forma și calitatea sfintei biserici gr. rom. din opidul Lugoș. Cu aceea ri

---

Sara bună, mândro dragă,
Eu mĕ duc, că-i noaptea neagră,
Muerea-acasă mĕ'ntreabă,
Unde-am fost fără de treabă?

Frunză verde foaie fragă,
Departe ești, mândro dragă;
Eu departe, tu departe,
Douĕ dealuri ne desparte,
Douĕ dealuri și-o stâncuță
De-a mea mândră Măriuță.
Dumnezeu dacă ar vrea,
Dealul de s'ar surupa,
Să se facă din deal șes,
Pe mândra s'o vĕd mai des.

Culese de: *Nicolae Bogdan*, cantor.

GHICITORĬ.

In mijlocul câmpiii
E așezat cuibu prepeliții.
(Ariciul.)

Sus porcoaie,
Jos porcoaie,
La mijloc carne de oaie.
(Scoica.)

Iușă iușă prin păiușă
Taci, paci prin copaci.
(Coasa.)

Ghici: Sunt douĕ surori,
Una stă sub pătuiag și-o plouă,
Ear ailaltă aleargă pe câmp și n'o plouă.
(Mânile când torci.)

St. Tuțescu.

DRACUL ȘI BABA.

(Snoavă.)

Trimisese mamonul pe un supus al sĕu într'un sat la doi oameni de curênd căsătoriți, ca să le strice traiul, că prea trăiau bine, și de asta nici cum n'avea el vre-o bucurie; supĕrare însă și nĕcaz — câtu-i mai destul.

Șeapte ani de-a rêndul șezù trimisul mamonului în hornul casei celor doi creștini buni, dar' ori câte și ori cum cercà, traiul tot bun rĕmase între oamenii nostri. Acum n'avù încotro încornuratul, ci se duse și el la o babă vrăjitoare, ce era vestită peste șeapte sate din ținutul acela și îi cerù sfatul. Și ce să facă — bată-'l toaca? — Căci fără nici o ispravă nu putea da față cu stăpânu-seu.

— „Lasă-'l pe mine, zise baba, după ce-'i povesti încornuratul în ce treburi umblă; numai tu, necuratule, să știi că ai să-'mi dai un rênd nou-nouț de haine. „Iți dau bucuros, batĕr și zece, ba iți dau bucuros chiar și bani, câți iți trebue, că avem destui, numai leac să fie", rĕspunse încornuratul. — „Leacul o să-'l vezi cât mai de grabă", adause baba și cu asta se despărțiră.

In ziua următoare baba se sculà dede-dimineață și merse să-'și vadă de treabă. Știind bine, că bărbatul e dus la coasă, merse oblu la el și-'i zise: „Sĕrcul de tine și de tine, harnic ce ești, cum stlești și lucri, dar' de mâncat nu știu mâncat ai ceva astăzi, ori ba; știu însă că muierea ta șede colea acasă și face la mâncări, coace la plăcinți, bea, mâncă și petrece cu drăguțul, ear' de pe tine curg sudorile vale".

La una ca asta nici nu s'ar fi gândit bietul om; îi veni deci oarecum să nu creadă spusele babei și începù a trage cu coasa mai departe. Ce-'i plesni babei prin minte, ce nu, destul că de aci o luà ață cătră sat, apoi drept la casa cu pricina. Aci aflà pe femeia cea credincioasă, chiar eșind pe ușă cu vasele pline de mâncări, gata să le ducă la bărbat.

„Dă-le de pĕmênt mai bine, și mâ și beuturi", zise baba cătră femei vasele. „Dă-le, iți zic, dacă ascul mine, că numai binele-'ți vreau. Tu n biată de tine, că bărbatul teu astăzi siua cu drăguța 'și a petrecut, ear' de nici pomană. A tras el colea vr'o brazde, ca să aibă cu ce-'și astupa ru dar' din mâncate și beute, de azi mineață, n'a mai slăbit; apoi să v dragoste din el și din drăguța lui mai uita, soro, în veci! Crede babe baba oblu de la el vine și numai iți vrea baba".

Femeia auzind vorbele babei, r ca trăsnită; stete puțin așa fără a vorbă, apoi luà vasele și — tronc cu pĕmênt!

Baba, vĕzênd că vorbele ei au rat tare inima muierii, prinse cura începù de nou cu drăciile ei. — „Aș vezi — zise baba — doar' tu poți să- să te îndrăgească eară, dacă vei ascu baba. La noapte, când el va durmi cu un cuțit taie-'i chiotoarea de la g și ai să vezi, că n'o să te mai uras veci!"

Zicênd acestea, baba o luà dre earăși la țarină să-'și mai cerce

inimile şi cugetele noastre la însuşi prea bunul Dumnezeu, ca donatoriului să i dăruiască sănĕtate şi zile îndelungate până ce va trăi şi la morţii Domniei Sale să le fie ţĕrîna uşoară şi memoria binecuvĕntată.

In numele comitetului par.

George Olariu, epitrop. *Vasiliu Misi*, not. com. pan.

CONVOCARE.

Conform statutelor Reuniunei învĕţătorilor rom. gr. ort. din ppiatele arad'ane I—VII. §. 23 — despărţământul ppse al Chişineului 'şi-va ţinea adunarea sa de primăvară Marţi la 7 Martie v. 1900. *) în şcoala conmembrului George Costa din Şintea, la carea sunt invitaţi toţi membrii acestui despărţământ, precum şi alţi iubitori de progresul învĕţământului, pe lângă următoarea:

Programă.

1. Dimineaţa la 8 oare asistarea în corpore la chemarea Duhului Sf. în Biserică.

2. Presentarea în şcoală şi apel nominal.

3. Prelegere practică cu elevii şcolari din obiectele prescrise în ordul oarelor. După prelegere demiterea elevilor.

4. Deschiderea şedinţei.

5. Reflexiuni asupra prelegerei ţinute.

7. Pronunţarea adunării asupra opului intitulat „Simplificarea grafiei şi ortografiei", precum şi asupra „Convictului" înfiinţânde pentru fiii învĕţătorilor.

8. Resolvarea temelor pedente din certelariul biuroului contral Nr. 15/899.

9. Raportul casariului, biblioterariului controlorului.

10. Incassarea taxelor.

11. Cetirea operatelor insinuate.

12. Interpelări şi propuneri.

13. Fixarea locului şi timpului adunării proxime.

14. Restaurarea biroului despărţĕmântului pe periodul de 3 ani 1900—1902/3.

15. Predarea archivei noului birou şi închiderea şedinţei.

Turnand, la 27 Februarie v. (11 Martie n.) 1900.

Demetriu Bouariu m. p., notarul. *Ioan Volentiru*, preşedinte.

---

*) Termin scurt, pentru urginţă.

Rectificare.

Suntem rugaţi a publica următoarele:

Părintele Trăilă nu a fost nici când duşmanul corului nostru, ci încă cu ocasiunea înfiinţărei acestui cor s'a arĕtat cu bună voinţă, donând din al sĕu spre acest scop 2 fl. şi îndemnând pe tineri a sprigini această instituţiune morală. D-Sa în decursul preoţiei sale de 24 ani în comuna noastră 'şi-a căştigat merite neperitoare atât pe terenul bisericesc, cât şi pe alte terene, însă din causa gravului sĕu morb, de care sufere de mult timp, în acest an nu a fost posibil a se presenta în mijlocul coriştilor. Suntem însă pe deplin convinşi, că dacă morbul nu l'ar împedeca, precum la toate întreprinderile morale, aşa şi la causa corului ar fi fost cu trup şi suflet în mijlocul nostru.

Purtarea de presinte a părintelui Simeon Balea faţă de causa corului încă îi serveşte spre toată lauda.

Grĕbenaţ, 16 Febr. v. 1900.

Amicul corului.

PARTEA ECONOMICA

Societate de credit
sistem Reiffeisen.

Balomir, 4 Martie.

Onorată Redacţiune!

In legătură cu frumoasa societate de cumpĕtare ce s'a pus deja în lucrare prin numeroşi membri căştigaţi, am aflat de bine a face şi o societate de credit, după sistemul lui „Reiffeisen", la care societate s'au înscris ca membri 60 tot numai creştini de ai nostri, mai luând în tovărĕşie şi alţi fraţi din comunele vecine. Ca membri se numesc toţi acei indivizi, cari s'au subscris la o acţiune care valorează 25 coroane plătindu-se în rate lunare de câte una coroană.

In aceasta întreprindere frumoasă pe care am plănuit-o a o întrupa au sărit în ajutorul nostru, şi directorul institutului „Ardeleana" din Orăştie, zelosul şi energicul domn Dr. Ioan Mihu, însoţit de alţi aleşi membri în direcţiunea sa, care n'au pregetat a veni în persoană în ziua de 4 Martie n. la faţa locului, dându-ne poveţele de lipsă în scopul ce-'l urmărim, şi cetindu-ni se şi statutele cuprinse în sistemul lui „Reiffeisen". Astfel am şi purces alegerea membrilor în aceasta direcţiune ce o urmărim, sperând că cu ajutorul lui Dzeu vom eşi învingĕtori şi cu acest plan dorit, cu atât mai tare, că ni-s'au asigurat în cas de lipsă şi cu împrumuturi cu percente scăzute dela numita bancă.

De dorit deci ar fi, că unde numai se poate să se înfiinţeze astfel de societăţi, cu atât mai tare, ca pentru împrumuturi mici să nu fie nime silit în cas de nevoie, a se îndatora la alte limbi străine şi cei mai mulţi la „Iţig", care prins fiind odată în latul lui, cu greu îţi va fi a mai scăpa din cursa lui, căci aceasta lipitoare nu te va lăsa liber până nu-'ţi suge tot sângele lăsându-te rece în braţul morţii.

S'a observat în multe comune că un puiu de-al lui Iuda a întrat golaş de tot, şi în puţin timp 'şi-a făcut aripi de vultur, va să zică din jupânuţul de odinioară a ajuns domn şi domnişor şi chiar şi Măria Sa şi aceasta tot numai din percentele pipĕate ce le a luat de pe spatele săteanului. Sunt şi de acei fii ai lui Iuda, care, după ce vĕd că nu mai putè să te sugă sau n'au ce mai suge, te amăgesc ca să devini (jeler) rob în curtea lor cu întreaga ta familie şi unii chiar până la moarte.

Deci se poate vedé şi cunoaşte onoraţi cetitori că ce foloase aduc însoţirile de cumpĕtare a rachiului şi earăşi ce foloase aduce însoţirile de credit a băncilor rurale de pe sate, căci luând împrumut cineva din sudoarea noastră căştigată, profitul la finea anului nu va curge în punga lui „Iţig", ci în folosul membrilor, de unde se mai dau ajutoare şi la şcoală şi la biserică în casuri de lipsă, şi aşa, prin urmare, tot numai noi ne putem bucura de acel profit curat, eară nu alte lipitori străine, care numai până la o vreme consimt cu tine, ear' la neputinţă te părăsesc după-ce te-au stors.

Voieşte şi vei putè! Ascultă pe conducĕtorii tĕi şi vei învinge pe duşmanul tĕu.

Nicolau Suciu, preot rom. *Ioan Balemir*, învĕţăt.

*

Despre stupărit peste tot.

Stupăritul este una dintre cele mai nobile şi mai potrivite ocupaţiuni, cu care ar trebui să se ocupe fiecare Român în mĕsura ce-'i îngăduie împregiurările în cari se găseşte. Românii, din cele mai vechi vremuri, au îmbrăţişat această ocupaţiune, pentru-că pe lângă puţin lucru ei aveau din asta un căştig destul de însemnat.

Trăind însă poporul român şi p'atunci între împregiurări grele şi având mai puţine cerinţe pentru traiu, — stupăritul l'a ţinut ca ocupaţiune de a treia mână, n'a căutat a se desĕvîrşi în acest ram de economie. Desĕvîrşirea de altfel în acest ram atât de însemnat nici n'a putut aşa uşor să se facă, pentru-că la ori-ce lucrare mai adâncită se cere muncă iscusită şi cu multă chibzuială.

Vremea însă toate le schimbă. Omenimea a început să scormonească toate cele din natură şi din sînul pămêntului. S'a pus să înveţe şi să descopere lucruri, încă necunoscute, atât în ştiinţă, cât şi în tot felul de întreprinderi. S'a adâncit în toate şi a început să înainteze în toate.

Astfel a fost şi cu stupăritul. Să căutăm dar' şi noi a ne desĕvîrşi în acest ram de economie, ca să putem stupări cu plăcere, pentru-ca să avem din aceasta folosul dorit.

Plăcerea cu folosul nu sunt însă totdeauna în strînsă legătură, căci de cele mai multe-ori sunt şi aceste contrare una cu alta; deci pentru ca stupăritul să ne facă plăcere şi să ne aducă şi folos, trebue să ştim face deosebire între stupăritul primitiv şi raţional, adecă între cel din vechime şi între cel mai nou, de azi.

Despre stupăritul primitiv (vechiu).

Până pe la jumĕtatea veacului trecut, putem spune hotărît, că stupăritul a fost în starea cea mai neînsemnată, ba şi azi, în cele mai multe părţi, cultivarea albinelor este lăsată la placul şi la imboldul firesc al acestor scumpe şi folositoare vietăţi, şi când vine vremea să ne folosim de rodul muncii albinelor, omul, fiinţa cea mai aleasă a lui Dzeu, se face cel mai crud dintre pĕcătoşi, omorînd albinile prin felurite mijloace. Şi o face aceasta pentru-că nu are gândire sănĕtoasă, n'are chibzuire în mintea sa Stupăritul primitiv sau după felul din vechime se făcea prin prăsirea albinelor în *coşniţe de nuele, de paie sau prin locuri găunoase* (*butori*), lăsate fiind în voia întêmplării. Având în vedere ţinta, de-a stêrpii odată stupăritul cel vechiu cu desĕvîrşire, nu mai fac amintire de el; îi zic un rĕmas bun, şi voiu începe să spun ceva despre *stupăritul raţional* sau *mai nou.*

Stupăritul raţional (mai nou).

Stupăritul raţional sau mai nou consistă în cultivarea albinelor într'un mod sistematic, adecă mai bine chibzuit, în urma căruia putem să dobândim din el foloase bune şi dorite, ear pe lângă astea totodată şi partea cea mai aleasă din om, adecă constiinţa sufletească, să aibă o plăcere şi mulţămire deplină, ceea-ce la stupăritul primitiv sau după moda veche se întêmpla totdeauna din potrivă; căci nu cred să mai fie azi oameni atât de înguşti la inimă, cărora să nu le pară rĕu a ucide aceste fiinţe scumpe şi de atâta folos, numai pentru a lua dela albine rodul lor gata şi atât de cu trudă făcut de ele.

...lată şi cu cosaşul, că cu nevasta lui o ...ase ea binişor.

— „Şi mai bun lucru să dea Dumnezeu sfântul!" zise baba, ajungênd la ...aş.

Cosaşul de grăbit ce era pe lucru, şi nu se uità la baba, ci trăgea cu coasa ...i departe, mulţămindu-'i numai aşa ...ste umĕr.

— „Coseşti tu, coseşti, zise baba, dar ...ce şi pentru cine te sileşti? Eu ştiu ...e, că tu astăzi n'ai mâncat nimica, ba mai ...e baba oareceva, mai ştie, că muieruţa de dragul teu a dat colea de vatră cu mâncarea, ce era să 'ţi-o aducă ţie. A ...cultat colea, ştii, de drăguţă şi 'şi-a pă...it bărbăţelul. Dacă nu crezi babei, — ...rcă când mergi acasă colea lângă ...bori, şi vei vedè mâncarea şi hârburile ...vase; ear' ca să vezi, că baba-'ţi ...ea binele, apoi te sfătuesc să te păzeşti, ...pe seară nevasta ta va cerca să te ...oare cu un cuţit".

Auzind vorbele din urmă ale babei, ...batul nu se mai putù stăpâni, ci plin de ...eaz şi de amar îşi zise în sine: „Doamne! oare toate astea drepte şi adevĕrate fie? Vom vedè".

Şi cu asta puse coasa jos; se ...ti de pămênt şi rĕmase aşa până la apusul soarelui. Când prinse a însera, pornı şi el către casă: Aci aflà pe muiere mai nĕcăjită de cum era el. Nici o vorbă nu-'şi grăiră unul altuia, şi tăcênd aşteptară până venì vremea culcatului.

Bărbatul se culcà mai iute, ear' femeia nu prea grăbia cu culcatul. De la o vreme bărbatul se prefăcù că doarme şi începù a horcăì. Atunci muierea luà iute un cuţit şi haid să taie chiotoarea de la grumazii bărbatului, cum o învĕţase baba. Dar' bărbatul gândind că voeşte să-'i taie grumazii, cum adecă îi şoptise tot baba, apucà iute cuţitul din mâna ei şi-'l înplântà oblu în pieptul muierii sale, care căzù jos moartă. Vĕzêndu-o aşa scăldată în sânge, bărbatul nu gândì multe, ci iute îşi străpunse şi el pieptul şi murì pe loc. Acum cele douĕ suflete erau dobândite de necuratul şi încă cu ajutorul babei. — Ea trebuia să-'şi capete plata, adecă un rênd de haine nou-nouţ, cum făcuse têrgul cu bată-'l toaca.

Nu ştia însă bată-'l crucea, cum să se apropie de baba, că de când cu ajutorul ei dobândise cele douĕ suflete, se temea şi el de ea ca de foc şi nu cutezà a se apropia nici pe lângă casa ei, necum să dea faţă cu ea. Făgădaşul însă trebuia dat şi încă dus colea în casă la baba.

Ce se cugetà necuratul, ce nu, destul că cutrierà toţi codrii şi unde nu-'mi venì la casa babei cu o rudă lungă, ca şi care alta el nicăiri n'a găsit! Acăţà hainele în vîrful ei şi începù a chiema pe baba să vină afară după haine.

Baba-'l poftia în casă pe necuratul, ear' ăsta se codia.

De la o vreme eşi baba afară după haine şi se mirà şi ea când vĕzu că hainele sunt puse în vîrful de rudă, ear' pe necuratul la celalalt capĕt. Nu zise însă nimic, ci bucuros îşi luà hainele şi plecà să între în casă. Necuratul vĕzênd acum, că a scăpat numai cu atâta de baba, îşi zise: „Bine, că am scăpat în pace, că io-'s născut drac, dar' tu, babă, de zece ori eşti mai mare drac de cât mine."

Să nu dăm uşor crezĕmênt vorbelor nimenui; ear' dacă voim să facem ceva, atunci totdeauna să căutăm la sfîrşit. Totdeanna să lăsăm mânia de seara pe dimineaţa, căci omul mânios nu e condus de minte, ci de pofte nebune, şi dacă facem vr'o faptă nebună, atunci numai cu mustrare de suflet ne alegem.

Alfa.

Pagini din istoria României
de
G. COŞBUC.

1876—1878.

V.
Risipirea Plevnei.

VII.

Des de dimineaţă, aproape cu noaptea în cap, Osman în fruntea batalioanelor sale a trecut Vidul. El îşi rupsese oastea în două. Jumĕtate a rĕmas în urmă cu Adil paşa: acesta avea să păzească laturile, pe malul rîului de către Plevna, parte spre Miază-zi la Krişin, ca să împiedece pe Ruşi să nu înainteze spre oraş, parte spre Miazănoapte la Opanez şi Bucova ca să ţie drumul Românilor.

Ear cu cealaltă jumătate Osman a plecat înainte ca să rupă lanţul de oştiri ruseşti şi să-şi deschidă cale.

In fruntea tuturor mergea unul, Atuf paşa, cu oastea sa. El a isbit mai întâiu pe Ruşi. Osman venia la mijloc cu oastea sa; el era călare pe un cal alb, căpĕtat ca dar dela Sultanul. Lângă el erau opt harapi toţi cu felinare roşii în vîrvul suliţelor

Descrierea stupului.

Nainte de a face cunoștință cu stupăritul rațional sau mai nou, trebue să ne cunoaștem cu insușĭ albinele, căcĭ ele fac stupăritul peste tot. Fie care stup se compune din *albine lucrătoare*, din *o matcă* sau *regină* și din *trântorĭ*.

Aceste treĭ soiurĭ sau felurĭ de albine formează stupul numit și familie.

a) *Albinele lucrătoare.*

Albinele lucrătoare formează stupul, și de acestea într'o familie sunt 30—60 de mii.

Trupul albineĭ lucrătoare are: Cap, ochĭ, rozătoare, limbă, corniațe, piept, 3 părechĭ de picioare, aripĭ, răsuflătorĭ, pântece și acul.

1. *Capul* albineĭ are forma unuĭ triunghiu.

2. *Doĭ ochĭ* la albină se văd de-o parte și de alta a capuluĭ și-ĭ ajută să vadă maĭ de aproape și în întunerec. Albina maĭ are încă alțĭ treĭ ochĭ, așezațĭ în frunte, carĭ se pot vedé numaĭ cu un instrument optic, care mărește lucrurile; cu acești albinele văd într'o depărtare mare.

3. *Rozătoarele* sunt ca niște dinți, în formă de foarfecĭ. Cu ele sfarmă mâncarea, deslipește polenul sau praful de pe florĭ, spintecă aripile trântorilor, când e vremea să-ĭ alunge din familie.

4. *Limba* albineĭ este compusă din maĭ multe foițe, carĭ compun la olaltă o adevărată mătură, cu care cu o iuțeală minunată mătură praful de florĭ de pe picioruțe și cu ajutorul foițelor îl strecoară în bășica din pântece, care o numim camera de miere.

5. *Corniațele.* Aceste părțĭ ale trupuluĭ albineĭ îĭ fac cel mai mare seviciu. Cu acestea aud, și chiar din cele maĭ marĭ depărtărĭ simțesc mirosul florilor. Cu ajutorul corniațelor își fac ele cunoștința și cunosc schimbarea aeruluĭ și a timpuluĭ.

6. *Pieptul* este acoperit cu perĭ și are forma unuĭ glob; e cu două rindurĭ de aripĭ. Sub perĭ are niște găurele, pe carĭ le numim *răsuflătorĭ*.

7. *Picioarele* albineĭ sunt în treĭ părechĭ. Părechea întâia sunt maĭ scurte; cu acestea albina se ține de florĭ și plante; cu a doua păreche desface praful de pe staminĭ florilor și polenul îl încarcă pe părechea a treia.

8. *Aripile.* Albina are două părechĭ de aripĭ. De pe aripĭ și de pe coloare se cunosc albinele, de ce vârstă sunt. Albinele tinere au aripile întregĭ, și corpul lor are o coloare curată, deschisă, ear cele înaintate în vârstă au aripile sfâșiate, ceea-ce provine de la munca lor neobosită. Corpul lor e de coloare de tot întunecată, ba chiar neagră.

9. *Răsuflătorile* albineĭ sunt organele de răsuflare, fără de carĭ, întocmaĭ ca și alte ființe, nicĭ albina n'ar puté trăi.

10. *Pântecele* albineĭ este înveșcut în șease verigĭ osoase, carĭ cuprind bășica (camera de miere) și stomacul, cu care își mistue nutrimêntul pe seama sa și a puilor.

11. *Acul.* Acesta este *arma* de apărare, dar totodată și *moartea* albineĭ. O albină în toată viața sa numaĭ odată poate fol si acul în contra celor ce-o atacă, dar și atuncĭ cu jertfirea viețiĭ sale. Ar fi maĭ bine, poate, pentru albină, dacă n'ar avé acest ac, pentru că, deși este arma eĭ de apărare, o singură împunsătură numaĭ—pe ea o costă viața. Impunsătura albineĭ pricinuește durerĭ. Acul eĭ, de tot subțire, este găurit și în forma unuĭ cârlig, pe care înfigêndul în pielea omuluĭ, bună-oară, albina nu-l maĭ poate scoate afară, ci, svârcolindu-se din toată puterea, își varsă veninul prin acest ac în împunsătură și acela, mestecându-se cu sângele omuluĭ, pe lângă usturime pricinuește și o umflătură, care însă, după câteva oare, se departă earăși. Este lucru dovedit însă, că chiar usturimea provenită din împunsătura albineĭ nu e nesănătoasă, ba chiar folositoare pentru celce suferĭ de așa numita reumă. Casurĭ foarte dese de reumă s'au ivit, carĭ au fost vindecate prin împunsătura de albină.

(Va urma.)

*

Prospect de subscriere

pentru a II a emisiune de acțiĭ la „*Sascana*", institut de economiĭ și credit, ca societate pe acțiĭ din Sasca-montană.

1. Adunarea generală ordinară ținută în 11 Februarie 1900 a decis urcarea capitaluluĭ social, dela suma de 50.000 coroane, la suma de 120.000 coroane.

2. Acest capital social se formează din suma de 50.000 coroane representate prin 500 acțiĭ vechĭ à 100 coroane, precum și din suma de 70.000 coroane împărțite în 700 acțiĭ noue, à 100 coroane. La caz însă dacă se vor arăta maĭ multe subscrierĭ, adunarea generală constituantă poate ridica capitalul social la o sumă maĭ mare.

3. Decĭ întru executarea acestuĭ conclus, direcțiunea deschide prin aceasta subscripțiune la cele 700 acțiĭ noue ca emisiunea II-a de acțiĭ.

4. Direcțiunea a reservat acțiile acesteĭ emisiunĭ, în primul rind pentru acționarĭĭ de până acum aĭ institutuluĭ, carĭ au dreptul de a subscrie atâtea acțiunĭ noue, câte acțiunĭ din prima emisiune sunt scrise pe numele lor în cartea acționarilor.

5. In vederea stăreĭ actuale:

a) a fondului de reservă de 12.700 cor.
b) a fondului de garanță de 3.000 cor.

La olaltă 15.700 cor.

acționariĭ vechĭ vor primĭ din acțiunile emisiuneĭ II. 167 acțiĭ astfel, că fiecare din acționariĭ vechĭ pentru egalisarea pretensiuneĭ lor la fondul de reservă și garanță primesc tot după 3 acțiĭ — (1) una acție nouă gratuită, eventual la subscrierea acțiilor în prospectul de față — 'i-se va computa după fiecare acție veche 33 cor. 40 fil.; ear' restul de 533 acțiĭ, se va vinde tot cu prețul nominal de câte 100 coroane.

Prin urmare institutul își va purta activitatea sa, cu un capital de 120.000 coroane împărțite în 1200 acțiĭ á 100 cor.

6. Acțiile proiectându-se cu nominalul de 100 cor. la nume sunătoare, semnarea lor se face astfel, ca fiecare subscribent pe lângă numirea bucăților semnate, să-'și subscrie și numele în coala de subscriere la locul designat.

Avênd totodată fiecare acționar, la semnarea bucăților noue de acțiĭ vechĭ, scrise pe numele luĭ, până la datul semnăreĭ.

7. Fiecare subscribent are să solvească după fiecare acție rata I. la subscriere din valoarea nominală 10 cor. și spese de emisiune 4 cor. la mâna purtătoruluĭ de coală; — ear' restul din valoarea nominală a acțiilor semnate, se va solvì la „cassa institutuluĭ" în următoarele: rata II. la 15 zile după adunarea generală constituantă 10 cor., ear' rata III. la 2 lunĭ după aceasta 10 cor. și de aicĭ încolo la prima fiecăreĭ lunĭ câte 4 cor.

Subscribenții sunt însă în drept a solvì deodată și maĭ multe rate, sau și prețul întreg al acțieĭ.

8. Până când valoarea nominală a acțiilor din emisiunea II-a, nu va fi pe deplin solvită, acțiile noue nu vor puté participa la venitul curat al institutuluĭ, — ci vor primì 6 % interese după sumele solvite, — ear' subscribenții carĭ vor solvì în decursul vre-unuĭ an întreaga valoarea nominală a acțiilor subscrise, aceia se vor împărtăși de toate drepturile și beneficiile carĭ compet acționarilor vechĭ — numaĭ în anul următor.

9. Pentru ratele nesolvite la termin, se socotesc 6 % interese de întârziere.

10. Pentru plătirea ratelor, se vor extrada titlurĭ provisoriĭ.

Acțiile originale se vor eliber solvirea nominaluluĭ întreg al acțiil nate, pe lângă restituirea titluluĭ p

11. Subscrierile se fac în perso prin plenipotențiat.

12 Pentru orĭ-ce alte condițiunĭ sunt amintite în prospectul de față, statutul institutuluĭ.

13 Terminul de încheiere a sul lor se hotărește pe ziua de 25 April

Dat în ședința plenară a dire ținută în Sasca-montană, la 12 1900.

Direcți

Cassa de păstrare societate pe acțiĭ din montană.

*

Dela reuniunea de agricultu Sibiiu.

Rectificare.

Drept *întregire și rectificare* a „a nostru din 24 Februarie a. c, dăm toarele:

1 Sămânță de *luțernă francesă*, calitate, sub 10 chlgr: 1 chlgr. 1 bani; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 bani.

2 Sămânță de *trifoiu roșu*, de t sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 2 cor.; peste 10 1 chlgr. 1 cor. 90 bani.

3 Sămânță de *iarbă engleză*, sub 1 1 chlgr. 80 bani; peste 10 chlgr: 1 70 bani.

4 Sămânță de *iarbă franceză*, 60 bani.

5. Sămânță de *iarbă italiană*, chlgr.: 1 chlgr. 90 bani; peste 10 c chlgr. 80 bani.

6. Sămânța de *napi de nutreț muth*, roșu, uriaș, sub 10 chlgr.: 1 ch 1 cor. 40 bani; peste 10 chlgr. 1 c cor. 20 bani.

7. Sămânță de *napi de nutreț dorf*, galbini: 1 chlgr. 1 cor. 46 ban

8 Sămânță de *napi de nutreț* rotunzi, de aceiași: 1 chlgr. 1 cor. 4

Prețurile articlilor de sub 9– publicațiune, cum și celelalte condiț mân neschimbate.

Sibiiu, 4 Martie n. 1900.

Comitetul central al „Reniunei rom agricultură din comitatul Sibiiu

D. Comșa, preș. V. Tordă secret

Acesta era semnul, după care aveau oștirile să cunoască locul unde se află Osman.

In rind cu pedestrimea veniau tunurile lor, pe același linie, și se tot opriau și trăgeau și earăși plecau înainte cu pedestrimea.

Repede ca mânia lui Dumnezeu s'au revărsat batalioanele turcești pe șesul dintre Dubnic și Etropol, iuți ca urgia cerului s'au desfășurat pe șes, înegrind câmpiile. Rușii din șanțurile înaintate deschid focul, dar iute-iute sunt alungați din șanțuri și trântiți la pământ. Altă linie de șanțuri ale Rușilor e cucerită cât ai bate în palme. Acum Turcii se reped spre redutele grenadirilor ruși, într'o clipită ei sar în șanțuri și împrăștie pe Ruși în toate părțile. De geaba își adunaseră Rușii aici toate puterile, de geaba chibzuiseră tot felul de măsuri de împotrivire, taberele lui Osman se revarsă potop, și nu poate nimeni să le ție drumul. Grenadirii din redută cad isbiți de fulgerătoarea iuțeală a nizamilor, Rușii mușcă pământul în furia apărării lor, dar Turcii pătrund în redută și-i răsbesc de pretutindeni. Opt tunuri cad în mâna Turcilor alte șese, și-apoi alte patru, și Rușĭ sunt striviți de vîrtegiul năvălirii. Se încaeră lupta acum sub zidurile altei redute, dar Rușii perd și-aci 6 tunuri și, sfărimați de Turci, se retrag în redută. De geaba e și asta. Parapetele redutei se umplu de Turci; grenadirii sunt asvîrliți îndărăt și peste trupele lor trec nizamii ca fulgerul, ei intră în redută, își așază tunurile în ea și trag în Ruși.

Nu trecuseră nici trei sferturi de ceas de când Osman trecu Vidul, și în acest timp așa de scurt batalioanele sale străbătură vre-o patru chilometri, uciseră peste o mie de Ruși și rupseră cea dintâiu linie de apărare. In fața lor aveau acum a doua linie, dacă ar fi rupt-o și pe aceasta, drumul li-ar fi fost deschis și Osman ar fi eșit la larg.

Căzuse nenumărată mulțime de Turci; Osman avea nevoe să-'și întregească șirurile batalioanelor și să le dea puțin repaos. Insă Osman, fără preget, se asvîrli spre linia a doaua, desfășurându-și armatele de călăreți. Turcii se porniră cu neastêmpărată îndărătnicie și s'aruncară spre alt șir de redute, rusești, apărate de cei mai voinici și mai aleși ai Țarului. Par'că iadul întreg se întovărășise cu Turcii: ei dau goană orbiș spre șanțurile celei mai puternice redute de-acolo străpung și tae și zdrobesc și sfărîmă pe grenadirii din șanțuri, omoară tunariĭ și iau tunurile, umplu șanțul de morți, s'acață de parapetele redutei, îl urcă, îl cuceresc, se scoboară în redută, strivesc tot ce le cade în drum și prăpădesc pe Ruși și-ĭ fac una cu pământul.

Era minunea lui Dumnezeu! Cum nu se țin în picioare casele și pomii și staulele când iese primăvara rîul furios din albie și se varsă vuind și ducând cu sine totul, așa nu remasă nimic întreg în calea Turcilor. Iuțeala și vitejia lor uluise oștirile rusești: pe unde trecură au lăsat pustiire și moarte — câmpia era a lor. Aripile oștirilor că ăreți se întinseră departe până spre cele mai din urmă întărituri ale Rușilor, fruntea oastei de linie răsbise până spre marginile oștiriĭ împresurătoare, batalioanele de la mijlocul câmpiei se încăeraseră la cele din urmă redute rusești, ear batalioanele mai din urmă ale viteazului Osman curățiau locul de Rușii ce mai rămaseră, ca uitați de moarte, pe câmpie. Osman aștepta să sosească din urmă ceealaltă jumătate de oaste dela Opanez și Krișin, care avea poruncă să plece și ea peste rîu, pe urmele lui Osman, la două ceasuri după începerea luptei.

Dar această oștire nu mai sosia. Turcii erau scăzuți, ear pe de laturi se vedeau cum s'adună Rușii de pretutindeni. Și se tot înglotiau Rușii; tot mai mulți, puternici și mai veniți în fire.

Ear oștirea de reservă a Tu mai sosia. Era acum timpul al luptei; dacă vor ajunge întâiu a rusești, Osman era perdut, dar ajunge ajutorul Turcilor mai întâ pot să se închine.

Osman, în nestêmpăr, se mi nu-i sosește Adil cu oștirea lăsată el se uita mereu la ceasornic; uita îndărăt spre Vid, că doară vedé batalioanele sosind. Cuprins și de neliniște el trimite ordona ordonanțe ca să vie odată oștirea; pretutindeni răsleț indu-și batalio margini, de unde sosiau Rușii ingl cu vuet mare.

Și vremea trece, se apropie de și oștirea lui de sprigin nu se tunurile cari aveau să l urmeze Plevnei nu se văd, și carele cari trebuiau să vie după tunuri și oștirea de sprigin, oștirea h singura nădejde a lui Osman, nu nicăiri!

Pentru on. public român.

In afacerea mea de onoare, avută lel trecute cu un individ, care respunde numele de Emanuil *Măglaş*, girant al uicei „Veselia" din Arad, pentru-că m'a sultat într'un număr recent al acestei reste, cugetând că am de a face cu un care dă ceva pe persoana sa şi care ică ştie insulta, îşi ştie şi datorinţele sale ciale, am purces după cum am crezut că bue să purceadă tot omul corect: m'am resentat la d-sa prin subscrişii mei mantari azi în 15 Martie spre a-'i cere *satisfcţie cavalerească*. Cu uimire a trebuit să rimesc însă din partea secundanţilor mei rmătoarea epistoală:

„D-sale dlui Iustin **Ardelean**, prim-redactor „Vulturului",

Oradea-Mare.

Stimate amice! Din încredinţarea ta ne-am esentat azi la 10 oare a. m. la dl Emanuil ăglaşiu cerându-'i satisfacţie pentru atacul înptat contra onoarei şi reputaţiunei Tale în Nrul tim al „Veseliei".

Dnul Emanuil Măglaş a promis a-'şi numi cundanţii; ca loc şi timp de întâlnire s'a stait în conţelegere cafeneaua hotelului „Central" oara 12 ameazi.

Presentându-ne noi în regulă la timpul statit în numita localitate, a trebuit să constatăm pă o aşteptare de 1|2 oară, că din partea dlui E. glaşnu s'a presentat nime, — drept ce luând despre easta sciinţă, ne-am depărtat. La eşire pe stradă s'a apropiat un **hamal**, care ni-a adus din partea mitului epistoala alăturată, care dovedeşte pe plin, că D-sa n'a **numit mandanţi**.

Aducênd aceste la cunoştinţă, declarăm din rtea noastră afacerea **pentru** Tine de încheiată sale cavalerească.

Arad, la 15 Martie 1900.

Ai tei prieteni:

Baron S. Chappon. — Dr. Ioan Suciu.

Din aceste Onor. public se poate conge pe deplin, că am avut e a face cu individ, care e prototipul mincinosului, laşului şi al *obiectului* de dispreţ, un lomniator ordinar, cu care oamenii ştiţi nu mai pot sta de vorbă.

Arad, la 15 Martie 1900.

Cu distinsă stimă:

Iustin Ardelean,
prim-redactor la „Vulturul".

a. Am documente positive că glaş a umblat în ruptul capului pă secundanţi, dar' *n'a aflat nici măcar singur bărbat cinstit care să primească fi secundant.* Astfel se explică faptul pentru a negocia chestii de onoare, a mis ca „secudant" un om de seama sa: *hamal de stradă.*

Iustin Ardelean.

Din parte-ne avem puţine de aogat.

Este, la tot casul, trist că în esa română trebue să ne ocupăm de publicişti ca cel caracterisat ai sus. Aproape de un an de zile l'am ignorat; nu ne-am ocupat el nici după ce a scos fiţuica, un de pamflet inspirat tot de cei ce seseră patronii dlui Voniga. Şi ca dl Iustin Ardelean 'i-a făcut oarea să-'i dea atenţie, înţelegem easta numai pentru că de astădată a vorba de ofense ce ating şi nctuar familiar, când cel ofensat te îndreptăţit să fie cât se poate susceptibil. Tipul descris mai sus re însă a fi inconştient de faptele le, aşa că n'a ştiut să aprecieze onoarea ce 'i-se face, ci a purces a fel, că *el însuşi s'a discualificat.*

NOUTAŢI

Arad, 16 Martie 1900.

Avis.

Rugăm pe toţi abonenţii nostri rentieri să bine voiască a'şi achita de genţă datoria ce au către

ADMINISTRAŢIE.

*

Sinod parochial restaurător s'a ţinut Dumineca trecută aici în Arad, sub înţeleapta conducere a părintelui Gavriil Bodea. După un şir lung de ani de ceartă şi resvrătire, în fine am avut dulcea mângâiere de a vedè restaurată deplin în parochia din Arad pacea şi buna înţelegere. Acest sinod ne-a dovedit-o aceasta pe deplin: Domni, meseriaşi şi ţerani s'au înţeles ca fraţii, şi la cuvintele frumoase ale părintelui *Bodea*, dar' mai ales la însufleţitoarele sfaturi pentru iubirea de neam şi biserică ale dlui Dr. Nicolau *Oncu*, comitetul şi epitropia parochială s'au ales cu unanimitate între voioase strigări de „să trăiască*!* — Era de mult dorită şi aşteptată aceasta conglăsuire frăţească aici, în Arad. — Laudăm pe bravii nostri conducetori, cari prin înţelepciunea lor au adus pacea în biserică, dar' laudăm mai ales pe bunul nostru popor, care a înţeles sfătuirile adevĕrate şi le-a primit în inima sa. Aci dăm numele membrilor aleşi în comitet, epitropie şi sinodul protopopesc; în comitet s'au ales:

Dr. N. Oncu, Dr G. Vuia, Nic Marcu, R Ciorogar, I. Luca, S. Raicu, S. Anciu, I. Herbay, N. Ştefu, G. Bodea, Tr. Vaţianu, I. Petroviciu, I. Moldovan, A. Moldovan, G. Bogdan, I. Olariu, G. Todorescu, G. Niga, I. Simu, A. Ciunganu, V. Stoicu, D Dobreu, I. Moise, G. Curticean, George Curticean, N. Mihalescu, I. Duma, Tr. Gligorescu, A. Pĕcurariu, T. Măcean. — *In epitropia parochială*: epitrop I. Constantin Don, II. Francisc Rognean, III. Ilie Zaslo, IV. Mihaiu Măcinic. — *In sinodul protopopesc*: Dr. Nic. Oncu, Rom. Ciorogariu, Vasile Paguba.

*

Alegerea din Belinţ îl doare atât de rĕu pe unii Lugojeni, că nici acum nu pot să uite. Astfel dl Dr. G. Iurca publică atât în „Gazeta" cât şi în „Tribuna" o declaraţie, în care roagă publicul să nu creadă cele ce s'au scris în foaia noastră, deoarece „nu corespund adevĕrului" . . . Cum aşa? N'a fost dl Gherasim Sĕrb întărit de consistor ca protopop **în** Belinţ? N'a fost oare dl Sĕrb introdus în noul sĕu scaun şi credincioşii nu l'au primit oare cu mare însufleţire? A, dar pe dl Iurca îl dor cele ce am scris despre amestecul unor Lugojeni în afacerile acestei alegeri? Că d-lor s'au amestecat, o mărturiseşte chiar d-sa, spunênd că este *plenipotenţiat* să facă apel la forurile competente, deşi la consistorul aradan mai mulţi preoţi au declarat că n'au dat plenipotenţă nimĕnui, aşa că zeloşii amici ai d-lui Brediceanu vor rĕmâne pe jos şi cu apelata. Mai scrie d-sa: „causele supuse deliberării forurilor competente să nu se desbată în public, până ce acele foruri nu se vor pronunţa" . . . Dar atunci de ce d-lor au scris coloane întregi în „Gazeta"?

*

Alegere de notar. In 12 Martie st. n a. c. s'a făcut alegerea de notar în Cristior, de care notariat se ţin comunele Criştior, Lehecenî, Poiana şi V.-Selişte. Concurenţi au fost 5, dintre cari tinerul şi inteligentul student în drept şi oficer în reservă Teodor *Sacota* a fost ales cu aclamaţiune. Alegerea a fost condusă de bravul protopretore al cercului Vaşcău Gavril Rednic, căruia îi putem mulţumi această alegere bine succeasă, alegêndu se cel dorit de întreg poporul acestui notariat. La finea alegerei domnul protopretore a rostit o vorbire foarte acomodată, îndemnând şi punêndu i la inimă noului notar soartea poporului curat român din acest notariat. Finind apoi a urmat un straşnic „să trăiască conducĕtorul alegerii".

Criştioreanul.

*

Corteşiri zadarnice. Ni-se asigură că dl profesor T. Ceontea a scris în toate părţile, pela cunoscuţi de ai sei, recomandându-le să lucreze ca la alegerile pentru Sinod să rĕuşească oamenii cari se închină fostului episcop, ear nu cei cari au de gând să pună umĕrul şi în înţelegere cu noul episcop Goldiş să scoată la liman naia bisericească dată de mal de aşa zisele „neamuri."

Mai crede însă oare chiar dl Ceontea ca cine-va să asculte de îndemnările sale!

Fosta-i lele . . .

*

Numire. Ni-se trimit spre publicare următoarele rînduri: I. P. S. Sa Episcopul de Oradea-mare *Michail Pavel* a numit de notar districtual al tractului protopopesc de Carei (cottul Sătmar) pe activul şi harnicul paroch de Sân-Miclăuş, dl *Vasile Leşanu*, asesor cosistorial şi fost profesor la gimnasiul de Beiuş. Instalarea solemnă 'i-s'a făcut în 6 l. c. prin archi-diaconul de Sătmar Dr. Felician Bran, fiind de faţă dl Valeriu Chiş Roşcanu, paroch în Istrău şi toţi poporenii din Sân-Miclăuş, cari cu vii aclamaţiuni l'au gratulat din acest incident pe parochul lor iubit, dorindu-'i mulţi ani fericiţi!

*

Intimpinare. Suntem rugaţi a publica următoarele: „*Veselia*" din Arad în N-rul 7 mi a adus şi mie supărare. In poşta redacţiei, d-nul Măglaş năpustindu-se asupra dlui I. Ardelean redactorul „Vulturului" se provoacă la mine susţinênd, că d-nul Ardelean nu remunerează pe colaboratorii sei.

In faţa acestei insinuări rog pe dl Măglaş să ieie la cunoştinţă şi rectifice şi în „Veselia" d-sale, că de 8 ani trecuţi, adecă dela înfiinţarea „Vulturului", atât ca colaborator extern, cât şi ca colaborator intern, dl Ardelean m'a remunerat peste aşteptările mele în mod cinstit şi în chip gentil, ear' faţă de persoana d-sale am în totdeauna numai sentimentul st mei şi al recunoştinţei mele înalte.

Don Ramiro.

*

Lucruri slabe. Ni-se scrie: In 13 Febr.a. c. damele meseriaşilor din Nădlac au arangiat o petrecere, la care însă, în urma scopurilor curat neromâneşti, *damele române au declarat că nu iau parte* nici la arangiare, nici la petrecere. Durere însă, că s'au aflat şi de acelea, cari neluând în seamă scopul urmărit de această petrecere, au luat parte. Că ce le-a putut îndemna a călca în picioare hotărîrea celorlalte, nu ştiu; dar' atâta ştiu, că locul nu li-a fost acolo, unde numai bine nu s'a vorbit despre naţiunea noastră, ci din contră a fost luată chiar în bătaie de joc; dar' cine a fost cel mai cu vĕivă la petrecerea amintită? Acesta a fost măiestrul Arcadie *Olariu*, care-'şi dă aierul de a fi unul din cei mai iscusiţi măiestri. Acest domn nu numai că a luat parte la amintita petrecere, dar' a şi declarat la acea petrecere, că el nu este Olariu, ci „*Ollár*" şi că trăind în Ungaria, nu este Român, ci *Ungur*. Dl Ollár însă este, precum ştiu, şi membru în direcţiunea institutului „Nădlăcana" şi presupuncam despre dl preşedinte al institutului, că poate fără voie sufere astfel de oameni pe lângă sine, când numitul mai ieri alaltăieri era declarat în foaie de naţionalist bun. Atragem atenţiunea dlui preşedinte al institutului asupra purtării dlui măiestru Arcadie Ollár. Tot asemenea s'a purtat şi fiica sa *Rozica*, de unde uşor ne putem explica simţemintele ce nutreşte dl Ollár faţă de naţiunea sa românească, de care se lapĕdă. Tot ca dînsul merită înfierare şi *un alt măiestru român*, care de asemenea s'a făcut cu purtarea ce-o are: spre dispreţul nostru. El se chieamă: dl Stefan *Zlărnoiu*, care fără permisiune ministerială 'şi-a schimbat numele în Zlornay István, deşi trăieşte exclusiv de pe pielea Românilor fiind el slujbaş la societatea de înmormêntare românească, de unde are anual câte 250—280 fl.: şi el precum şi fiica lui, *Agneska*, au luat parte la această petrecere. Au mai luat parte şi Ioan Zloviciu, Petru Negreu şi vr'o câţiva sodali români, cari însă nădĕjduim că pe viitor îşi vor îndrepta purtarea, că numai cinste nu fac neamului astfel de mlădiţe.

Privitoriul.

*

40 de oameni periţi în foc. Intr'un suburbiu al oraşului New-York s'a aprins zilele trecute un edificiu cu şease caturi şi focul s'a extins atât de repede, că locuitorii dintr'însul numai cu mare greutate au putut să-'şi mântuie viaţa. Cu toate astea 40 de oameni au perit în foc, mai ales Italieni.

*

Poşta redacţiei.

P. Muţiu, Elisabetin, Timişoara Pentru insultele ce apar în acea fiţuică nu e nevoie să-ţi iai nici satisfacţie nici vre-un rĕspuns să dai. Asemenea lucruri nu le iai în seamă, ci simplu treci nainte.

L. T. Gy. Varşand. Da, se poate.

I. Morcan, Bistriţa. N'are drept notarul să facă acel lucru. — Il poţi pîrî la vicişpan. — Fă cerere la direcţia financiară, dacă notarul din acea comună nu a scris birul de pe pământul vîndut.

Şocolari. Dacă se petrec neregularităţi în trebile bisericeşti, faceţi arătare la consistor.

S. Enes, Solnoc Dobâca. Vedem suferinţele nedrepte ce vin asupra D Voastră din partea notariului. Nu se pot publica însă fără subscriere, şi când ne scrii, scriene numai pe o lature.

Drauţanul. Cel puţin noi trebue să ştim cine eşti.

Măsca. Bine v'aţi purtat la alegere pentru antistia viilor. Trist, dacă preotul a ţinut cu Ungurii!

Sicula. Faceţi arătare la consistor, că lucrurile acestea acolo se pot lecui.

*

Poşta administraţiei.

D-lui Vasilie Mateiu în Sinteşti: Fă arătare la oficiul postal; după lege trebue să fie aspru pedepsit.

D lui Eutimiu Bugariu, învĕţător, Perkoszova,

D-lui Moisĕ Borchescu, tim.: Am primit. Vĕ mulţămim.

Dlui *George Halmagian* în *Măderat*: Sunteţi plătit până la prima Iulie 1900.

Dlui *T. D.* în *Hususĕu*: Pe anul acesta vĕ cerem şi noi.

Dlui *G. K.* în *Petegd*: Comande de cărţi se efectuesc numai după primirea banilor prin mandat poştal.

Dlui *Ioan Reu* în *Blăjel*: Din trecut n'aveţi datorie, ci numai a reînoi abonamentul pe anul acesta 1900, ceea-ce cerem şi noi în hârtia „roşie", fără a vĕ vătĕma.

Rĕsboiul buro-englez.

Ştirile de peste sĕptĕmână, sosite peste Londra, spuneau, că capii celor două republici africane ale Burilor au stăruit pe lângă guvernul englez, *ca să facă pace* şi să înceteze a mai vĕrsa atâta sânge.

Privitor la aceasta cu data de 15 Martie se telegrafează din Londra:

„*Respunsul primului-ministru englez* Salisbury, *la propunerile de împăcare ale presidenţilor* Krüger *şi* Steyn, *a sosit Lunia trecută la* Pretoria. *In urma acesteia cei doi presidenţi au desbătut împreună rĕspunsul Engliterei şi au hotărît amêndoi, ca* să continue rĕsboiul.

Intreg poporul bur a întimpinat cu mare însufleţire această hotărîre a presidenţilor şi o consternaţie generală cuprinsese pe Buri aflând de rĕspunsul brusc şi sumeţ al lui Salisbury la propunerea de împăcare. Burii sunt gata să folosească toate mijloacele, ceea-ce până acum încă n'au făcut, — pentru-ca *să-'şi ducă la biruinţă causa lor sfântă, şi, la tot casul, să facă pe Anglia, ca scump de tot să plătească ori-ce pas pe teritoriul celor două state libere.*

Din New-York cu data 15 l. c. se telegrafează, că ziarul de-acolo „Evening Journal" a primit dela presidentul *Krüger* următoarea telegramă cu datul 13 Martie:

„*Burii* numai morţii vor depune armele. *Trupele noastre se întorc la cea dintâiu linie de apĕrare, pe pământul patriei lor. Rĕsboiul din Natal ni-a adus un folos cu mult mai mare, de cum noi am aşteptat.* Nici-odată Englezii nu vor ajunge până la Pretoria. *Burii, presidentul Styn, generalul Joubert şi eu, cum şi toţi ceilalţi,* una simţim. Neînţelegeri între noi nu sunt. *Dumnezeu să ne ajute*".

O altă telegramă cu datul 15 l. c. din Ladysmith vesteşte:

Din isvor demn de credinţă se raportează, că la împreunarea munţilor Smeul şi Briggars Burii ţin ocupate şi foarte întărite mai multe locuri, având mai multe tunuri puternice.

Editor: **Aurel Popovici-Barcianu.**
Red. respons.: **Ioan Russu Sirianu.**

H. Rosenblüh si soţ, în Arad, Piaţa-Libertăţii 19.

Novităţile noastre în

stofe de primăvară

au sosit şi le avem în asortiment bogat

Mostre în provinţă trimitem gratuit.

Se pot căpăta în mare asortiment: covoare, perdele, plapome, saltele de cea mai bună calitate.

H. ROSENBLÜH şi soţ, ARAD.

H. ROSENBLÜH şi soţ, ARAD.

Pânză şi pânzături pentru masă, stergare, damaste şi stafire (truso) pentru mirese le avem solid confecţionate şi în asortiment bogat şi permanent în deposit . . .

H. ROSENBLÜH şi soţ, ARAD.

Ciorapi împletiţi de robi pentru dame, bărbaţi şi copii, pe lângă toată urcarea continuă a preţurilor, procurându-i în condiţiuni favorabile, îi vindem şi mai departe tot cu preţurile cele vechi. . . . . .

Mănuşi glace de Praga pentru dame, cu trei nasturi, părechia . . . . 85 cr.

Veritabile mănuşi de Carlsbad pentru dame, cu patru nasturi, părechia . . . 95 cr.

H. ROSENBLÜH şi soţ, ARAD.

425 1—7

Conducătorul prăvăliei: George Jankovits.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA"

423 2— **ÎN SIBIIU.**

asigurează pe lângă cele mai favorabile condiţiuni:

1. în contra primejdiei de foc şi de explosiuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, producte de câmp, mobile ş. a.;

2. pe viaţa omului în toate combinaţiunile, precum: asigurări de capitaluri în casul morţii şi pentru terminuri fixate, de zestre şi de rente.

Deslusiri se dau, şi oferte de asigurări se primesc din comitatele: *Arad, Bichiş, Bihor, Ciănad, Caraş-Severin, Timiş şi Torontal*

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui advocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum şi prin agenturile cercuale şi speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisaţie

Recomand în atenţiunea on. proprietari de pământ şi proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obţinè pânè la cele mai mari sume şi pe lângă condiţiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaţionale cu amortisaţie de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remuneraţie, convertesc datorii vech, de asemenea la dorinţă anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulţi ani la foarte numărosi inşi i-am implinit spre cea mai mare mulţumire a lor trebuinţele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ şi proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină incredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ şi 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile şi moşii 220—66

Szücs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à.vis cu moara Széchenyi.

Fabrică de Casse.

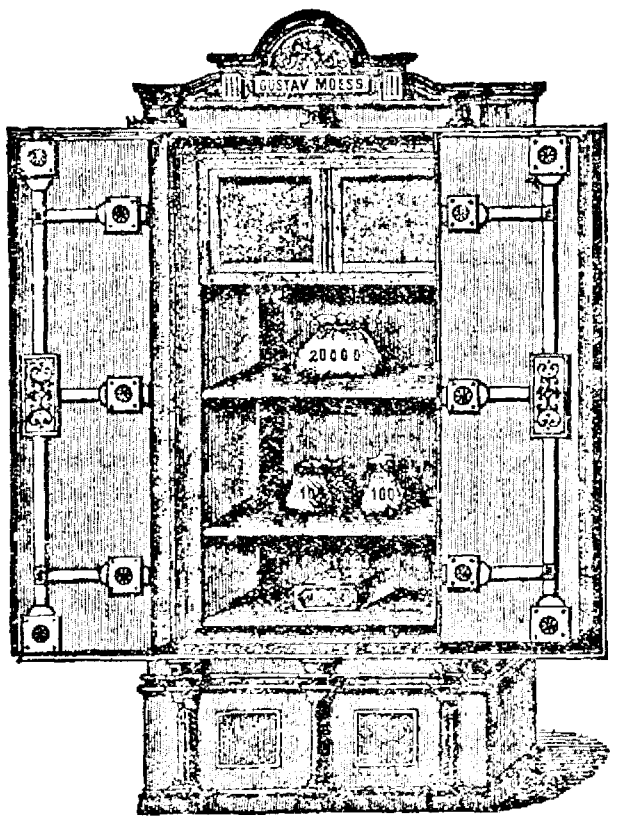

In atelierul meu construesc

Casse de fer

obicinuite, din cel solid material, sigu **contra focului şi sp gerei.**

Casse-Pancze

pentru bănci, constr din cel mai veritabil

Ori-ce spargere e solut imposibila fie ori-ce instrument an meşteşugit pentru pul acesta.

Garantez pe deplin termin de 24 oare asse nu se vor putè găur

Rog deci On. public, care are trebuinţă de Casse de să mă onoreze cu increderea şi cu comandele sale, asigurân că va fi pe deplin satisfăcut.

Pentru biserici şi comune liferez casse pe lângă solvire în rate după învoială.

Lista preţurilor gratuit şi franco.

Cu disti să stimă:

GUSTAW MOES

fabrică de casse

366—15 **SIBIIU Strada Poplăcei-mari Nr**

Tipografia „Tribuna Poporului" Aurel Popoviciu Barcianu